

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/36/2023
Identifikačné číslo spisu:	6119261420
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2023
Meno a priezvisko:	Mgr. Soňa Pekarčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6119261420.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a JUDr. Ivany Izakovičovej a v spore žalobcu Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Bratislava, Špitálska 4 - 6, IČO: 00 681 156, právne zast. advokátskou kanceláriou Martin Pavle s.r.o., Pribinova 4, 811 09 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 36 860 450, proti žalovanej obchodnej spoločnosti CIMBALÁK s.r.o., Bardejov, Duklianska 17A/3579, IČO: 36 473 219, právne zast. advokátom Mgr. Peterom Hargašom, so sídlom Košická 56, 821 08 Bratislava, IČO: 42 258 413, o zaplatenie 115 334,81 eura s príslušenstvom, v konaní o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 20. decembra 2022 č. k. 6Cob/29/2022-1533, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovanej o d m i e t a.

II. Žalobca m á voči žalovanej n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bardejov (ďalej aj „okresný súd" alebo „súd prvej inštancie"), ako súd prvej inštancie, rozsudkom zo dňa 24. novembra 2021 č. k. 1Cb/37/2019-1401 v I. výroku zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 115 334,81 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 115 334,81 eura od 12. apríla 2015 do zaplatenia a paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a v II. výroku žalobcovi voči žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Žalobca sa žalobou zo dňa 8. apríla 2019 domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie 115 334,81 eura s príslušenstvom, a paušálnou náhradou spojenú s uplatnením pohľadávky vo výške 40 eur. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovanou uzatvoril dňa 26. júla 2010 Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku číslo Z2711023053301, ktorej predmetom bola úprava podmienok pri poskytovaní nenávratného finančného príspevku (ďalej aj „Zmluva o NFP"), na realizáciu aktivít projektu s názvom všeobecné vzdelávanie v spoločnosti žalovanej. Spôsob realizácie projektu na základe tejto zmluvy mal byť v rozsahu 70% celkových oprávnených výdavkov na realizáciu aktivít projektu, teda žalovaná bola

povinná zabezpečiť si 30% z vlastných zdrojov. Financovanie prebiehalo zálohovými platbami, teda ešte pred použitím nenávratného finančného príspevku (ďalej aj „príspevku“) na výdavky žalovanej. Následne musela žalovaná tieto výdavky predložiť žalobcovi na kontrolu prostredníctvom zúčtovania zálohových platieb. Žalovanej boli poskytnuté zálohové platby spolu vo výške 250 791,13 eura, pričom žalobca vykonanou kontrolou zúčtovania zálohových platieb zistil, že celkové oprávnené výdavky žalovanej boli iba vo výške 128 870,05 eura, teda z uvedeného dôvodu vyzval žalovanú na vrátenie finančných prostriedkov vo výške 121 921,08 eura, z ktorých žalovaná vrátila iba prostriedky vo výške 6 586,27 eura. Vzhľadom k uvedenému si žalobca žalobou uplatnil nárok aj na vrátenie zvyšných prostriedkov, na ktoré žalovanej nevznikol nárok spolu s úrokom z omeškania.

Vo veci vydal upomínací Okresný súd Banská Bystrica platobný rozkaz zo dňa 17. apríla 2019 pod sp. zn. 1Up/422/2019, ktorým žalobe v celku vyhovel. Voči predmetnému platobnému rozkazu podala žalovaná včas odpor, preto bola vec dňa 24. júna 2019 postúpená v zmysle § 10 odsek 3 zákona číslo 307/2016 Z. z. o upomínanom konaní a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o upomínanom konaní“) a § 13 v spojení s § 14 zákona číslo 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) Okresnému súdu Bardejov.

3. Súd prvej inštancie právne vec posúdil podľa zákona číslo 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva (ďalej len „zákon o pomoci“), a to podľa ust. § 2 písm. j), § 7 ods. 6, § 12 ods. 2, § 24b ods. 1 a 2, § 24c, ďalej podľa zákona číslo 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“), a to podľa ust. § 19 ods. 3, podľa zákona číslo 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, a to podľa ust. § 1 ods. 2, § 261 ods. 2, § 269 ods. 2.

3.1. V odôvodnení svojho uznesenia okresný súd uviedol, že zo Zmluvy o NFP mal za preukázané, že zmluvné strany sa dohodli, že v prípade každej zmeny právnej úpravy a dokumentov, na ktoré zmluva odkazuje platí, že právne vzťahy vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti zmeny sa spravujú ich účinným znením; vznik právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti zmeny sa však posudzujú podľa doterajšieho znenia, ak nebude ustanovené inak. Z tejto zmluvy tiež vyplynulo, že schválením výdavku v rozpočte projektu nevzniká prijímateľovi automaticky nárok na uhradenie výdavku, ak nepreukáže oprávnenosť výdavku v zmysle usmernenia RO č. N3/2007 k oprávnenosti výdavkov pre programové obdobie 2007-2013 v zmysle neskorších aktualizácií. Podľa článku 4 bodu 1 usmernenia číslo RO N3/2007 aktualizácia číslo 3, na oprávnenosť výdavkov vyhlásených výziev (časovo ohraničených, alebo priebežných) pred účinnosťou tejto aktualizácie usmernenia, platia pravidlá tak, ako boli zadefinované v usmernení k oprávnenosti v čase vyhlásenia výzvy. Podľa článku 1.1.2.6 Programového manuálu pre operačný program zamestnanosť a sociálna inklúzia verzia číslo 2.5 (ďalej len „programový manuál“), podrobnejšie ustanovenia o oprávnených a neoprávnených výdavkoch sú stanovené riadiacim orgánom OP ZaSI osobitným metodickým usmernením RO k oprávnenosti výdavkov v aktuálnom platnom znení k dátumu vyhlásenia výzvy (predmetné usmernenie bude v aktuálnom znení prílohou výzvy), v prípade národného, resp. pilotného projektu k dátumu jeho doručenia riadiacemu orgánu.

3.2. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že medzi stranami konania nebolo sporné uzatvorenie predmetnej zmluvy o poskytnutí NFP a výška poskytnutého príspevku, avšak sporným medzi stranami sporu bolo, či poskytnutá časť príspevku, teda žalovaná istina, bola spotrebovaná oprávnene, ktorú aktualizáciu Usmernenia číslo RO N3/2007 mal na hodnotenie oprávnenosti výdavkov žalobca použiť, či súd môže skúmať oprávnenosť výdavkov žiadateľa o NFP, tiež premlčanie nároku žalobcu a nárok žalobcu na náhradu trov konania.

3.3. Vzťah medzi stranami sporu súd prvej inštancie posúdil ako obchodnoprávny a keďže žalobca je štátny orgán dodal, že tento vzťah má aj charakter verejnoprávneho vzťahu. Ďalej ustálil, že medzi stranami sporu došlo k uzavretiu inomínatnej zmluvy, podľa ktorej žalobca sa zaviazal žalovanej poskytnúť nenávratný finančný príspevok, pričom žalovaná bola následne povinná preukázať opodstatnenosť výdavkov použitých pri spotrebovaní tohto príspevku a žalobca bol oprávnený vykonať administratívnu kontrolu vynaložených výdavkov žalovanou. Súd prvej inštancie tiež vyvodil, že žalobca, ako štátny orgán bol oprávnený v zmysle zmluvy posudzovať oprávnenosť a správnosť nárokováných výdavkov žalovanou a následne posúdiť, či nároková suma zodpovedá dokladom, a či prijímateľovi (žalovanej) vznikol nárok na vyplatenie požadovanej sumy, keďže žalobca pri zmluvnom plnení nakladal

so štátnymi finančnými prostriedkami.

3.4. Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania zistil, že žalobca si uplatnil rozdiel medzi zálohovými platbami v sume 250 791,13 eura a riadne vyúčtovanými oprávnenými výdavkami žalovanej 128 870,05 eura a čiastkou vrátenou dobrovoľne žalovanou v sume 6 586,27 eura, a to vo výške 115 334,81 eura, k čomu dodal, že mechanizmus uplatňovania výdavkov žalovanou a kontroly týchto výdavkov žalobcom bol založený na tom, že žalobca poskytol žalovanej zálohové platby ešte pred samotným použitím NFP na výdavky projektu, ktoré bola žalovaná povinná vynaložiť výlučne na oprávnené výdavky v súlade so zmluvou o NFP (bod 3.3.) a tieto predložiť žalobcovi na kontrolu. Na kontrolu oprávnenosti týchto výdavkov bol žalobca oprávnený v zmysle § 24b zákona o pomoci, ale aj podľa ustanovenia článku 12 bodu 5. VZP. Súd prvej inštancie tiež zistil, že žalobca vykonal kontrolu oprávnenosti so záverom, že si žalovaná uplatnila aj výdavky, na ktoré jej nevznikol nárok, o čom vyhotovil tabuľku výdavkov žalovanej a výdavkov uznaných žalobcom, ktorá podrobne zohľadňuje názov výdavku, sumu nárokovanej žalovanou, oprávnený výdavok a zdôvodnenie krátenia spolu s výpočtom výšky oprávneného výdavku. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca dostatočne jasne a prehľadne zdôvodnil jednotlivé krátenia výdavkov žalovanej, ako aj dôvod tohto krátenia, a teda preukázal výšku uplatnenej pohľadávky.

3.5. Ďalej sa súd prvej inštancie zaoberal námietkou žalovanej vo vzťahu k aktualizácii Usmernenia číslo RO N3/2007, ktorú mal žalobca použiť pri rozhodovaní o dôvodnosti výdavkov uplatnených žalovanou. Podľa žalovanej z ustanovení Zmluvy o NFP (bod 5.32.) vyplýva, že žalobca mal použiť aktualizáciu číslo 3, t.j. tú, ktorá bola účinná v čase výzvy ministerstva, pričom termín „v zmysle neskorších aktualizácií“ podľa neho znamená, že uzatvorená zmluva bola formulárová a žalobca tento termín použil z dôvodu, aby sa použila verzia aktuálna podľa dátumu uzatvorenia zmluvy, pričom poukázal na aktualizáciu číslo 10 článok 1 bod 1, ktorá podľa žalovanej neupravuje skutočnosť, či sa vzťahuje aj na zmluvy uzatvorené pred jej účinnosťou. K tomu súd prvej inštancie uviedol, že bod 5.3. a 5.32. Zmluvy o NFP, ktorá je pre zmluvné strany záväzná a teda, že spravovanie sa zmluvného vzťahu aktuálnym usmernením číslo RO N3/2007 (podľa času rozhodovania žalobcu) vyplývalo priamo zo zmluvy. Zároveň sa súd prvej inštancie priklonil k tomu, že pokiaľ sa mal naplňať účel Zmluvy o NFP spočívajúci v dodržiavaní požiadavky hospodárneho a efektívneho vynakladania prostriedkov príspevku, bolo nevyhnutné, aby oprávnenosť výdavkov uplatnených žalovanou žalobca posudzoval podľa aktuálnej úpravy podľa vývoja na trhu a vývoja cien počas trvania zmluvného vzťahu. Súd prvej inštancie k tomu tiež poukázal na argumentáciu Krajského súdu v Prešove uvedenú v rozhodnutí zo dňa 19. marca 2020 pod spisovou značkou 6Cob/28/2019 a Krajského súdu v Žiline v rozsudku zo dňa 7. februára 2019 pod spisovou značkou 14Cob/86/2018, podľa ktorých „požiadavka preukazovania oprávnenosti výdavkov vynaložených v konkrétnom čase vždy podľa aktuálneho Usmernenia (RO č. N3/2007), je založená dohodou zmluvných (sporových) strán, čo nepochybne vyplýva z obsahu článku 5 bod 5.32 Zmluvy, podľa ktorého sa strany dohodli, že v prípade každej zmeny právnej úpravy a dokumentov, na ktoré Zmluva odkazuje platí, že právne vzťahy vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti zmeny sa spravujú ich účinným znením; vznik právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti zmeny sa však posudzujú podľa doterajšieho znenia, ak nebude ustanovené inak“. Súd prvej inštancie tiež zhodnotil, že žalobca nepostupoval v rozpore s metodickým pokynom CKO číslo 13 zo dňa 30. septembra 2011 a žalobca posudzoval oprávnenosť výdavkov podľa aktuálneho usmernenia, na čo ho oprávňovala zmluva o NFP.

3.6. K námietke premlčania súd prvej inštancie riešil spornosť strán sporu, keď podľa názoru žalovanej premlčacia doba začala plynúť vystavením faktúry - žiadosti o platbu žalovanou a podľa názoru žalobcu premlčacia doba začala plynúť až momentom žiadosti o vrátenie príspevku po tom, ako žalobca vykonal kontrolu oprávnenosti výdavkov. Súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia Obchodného zákonníka (ďalej aj „ObZ“), pričom pokiaľ ide o počiatok plynutia lehoty vychádzal zo zmluvy a jej príloh, podľa ktorej žalobca bol oprávnený vykonať kontrolu uplatnených výdavkov. Keďže žalobca po vykonaní kontroly zistil, že časť uplatnených výdavkov žalovanou je nedôvodná, vyzval žalovanú na ich vrátenie výzvou zo dňa 13. februára 2015 doručenou žalovanej dňa 20. februára 2015 s lehotou na ich vrátenie do 50 dní, t.j. do 11. apríla 2015, preto podľa súdu prvej inštancie bolo nelogické, aby premlčacia lehota začala plynúť už vystavením faktúry žalovanou, ak žalobca bol oprávnený vykonať kontrolu uplatnených výdavkov až po určitom čase po poskytnutí zálohovej platby, ktorým výkladom by bolo žalobcovi úplne znemožnené žiadať od žalovanej vrátenie nedôvodne vyplatených výdavkov, keď premlčacia doba by začala plynúť skôr, ako by žalobca zistil, že mu voči žalovanej vznikol nárok na vrátenie neprávom

vyplatených záloh. Súd prvej inštancie preto ustálil, že premlčacia lehota začala plynúť uplynutím lehoty žalovanej na plnenie po výzve, t.j. od 12. apríla 2015, a keďže žalobca podal žalobu na upomínací Okresný súd Banská Bystrica dňa 8. apríla 2019 v rámci 4-ročnej premlčacej lehoty, nárok žalobcu nie je podľa okresného súdu premlčaný.

3.7. Súd prvej inštancie sa zaoberal aj návrhom žalovanej na rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie žalobcu, ktorý navrhol na pojednávaní dňa 24. novembra 2021, k čomu uviedol, že podmienky na rozhodnutie týmto kontumačným rozsudkom neboli splnené. Právnomu zástupcovi žalobcu bolo predvolanie na predmetné pojednávanie doručené dňa 7. októbra 2021 a dňa 22. novembra 2021 bolo súdu doručené ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní právnym zástupcom žalobcu z dôvodu, že keďže ide iba o vyhlásenie rozhodnutia vo veci, tak z dôvodu hospodárnosti a zamedzenia vzniku ďalších trov sa pojednávania nezúčastní, preto podľa súdu prvej inštancie neboli splnené predpoklady podľa § 278 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), keďže žalobca včas a s riadnym odôvodnením ospravedlnil svoju neúčasť na nariadenom pojednávaní.

3.8. Podľa ust. § 369 ods. 1 a 2, § 369c ods. 1 ObZ a § 1 ods. 2 a § 2 Nariadenia vlády Slovenskej republiky číslo 21/2013 Z. z. súd prvej inštancie priznal žalobcovi aj podľa okresného súdu správne vyčíslený úrok z omeškania vo výške 8,05% ročne zo sumy 115 334,81 eura od 12. apríla 2015 do zaplatenia, ako aj nárok na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40 eur, ktorú si žalobca v konaní tiež uplatnil.

3.9. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 a § 262 CSP, pričom žalovaná odmietla nárok žalobcu na náhradu trov právneho zastúpenia, keďže žalobca ako štátna inštitúcia disponuje zamestnancami, ktorí majú právnické vzdelanie, preto z jeho strany neexistoval dôvod na zastúpenie advokátom, resp. nárok na trovy konania za toto zastúpenie. Súd prvej inštancie sa s názorom žalovanej nestotožnil, pretože CSP a ani žiadny iný predpis neupravujú skutočnosť, že v prípade, ak by sa strana konania, ktorá je orgánom verejnej správy, dala v konaní zastúpiť právnym zástupcom, stratí nárok na náhradu trov konania, a to bez ohľadu na to, či takýto orgán disponuje zamestnancami s právnym vzdelaním. Súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17. augusta 2016 pod spisovou značkou I. ÚS 264/2016. Keďže žalobca mal vo veci plný úspech, súd prvej inštancie mu priznal nárok na ich náhradu v rozsahu 100%.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“), ako súd odvolací, na odvolanie žalovanej, napadnutým rozsudkom zo dňa 20. decembra 2022 č. k. 6Cob/29/2022-1533 rozsudok okresného súdu potvrdil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

4.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd k námietke žalovanej, že súd prvej inštancie mal na poslednom pojednávaní rozhodnúť v zmysle jej návrhu podľa ust. § 278 CSP rozsudkom pre zmeškanie žalobcu uviedol, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď v danom prípade nevyhovел návrhu žalovanej na vydanie rozsudku pre zmeškanie na strane žalobcu.

4.2. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalovanej, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého súdneho spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a na skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Zrekapituloval, že žalovaná vo svojom odvolaní nesúhlasí s hodnotením a výkladom tých zmluvných dojednaní, ktoré zakladajú právo žalobcu na vykonanie kontroly výdavkov, ktoré si uplatnila žalovaná, a to najmä podľa akých pravidiel mohol žalobca hospodárnosť a efektívnosť výdavkov posudzovať. Podľa žalovanej žalobca mal postupovať len podľa Usmernenia RO č. N3/2007 v jeho verzii aktuálnej v čase podania žiadosti o NFP. Podľa čl. 5 bod 5.32 Zmluvy o NFP „Schválením výdavku v rozpočte projektu nevzniká prijímateľovi automaticky nárok na uhradenie výdavku, ak nepreukáže oprávnenosť výdavku v zmysle Usmernenia RO č. N3/2007 k oprávnenosti výdavkov pre programové obdobie 2007-2013 v zmysle neskorších aktualizácií“. Odvolací súd k citovanému uviedol, že znenie článku 5 bod 5.32 Zmluvy o NFP nevyvoláva žalovanou tvrdenú nejasnosť a stotožnil sa so súdom prvej inštancie v názore, že z obsahu tohto článku nepochybne vyplýva požiadavka preukazovania oprávnenosti výdavkov vynaložených v konkrétnom čase vždy podľa aktuálneho Usmernenia (RO č. N3/2007) a táto je založená dohodou zmluvných (sporových) strán. V tomto smere odvolací súd zvýraznil i čl. 5 bod 5.3 Zmluvy, podľa ktorého sa strany dohodli, že v prípade každej zmeny právnej úpravy a dokumentov, na ktoré

Zmluva odkazuje platí, že právne vzťahy vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti zmeny sa spravujú ich účinným znením; vznik právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti zmeny sa však posudzujú podľa doterajšieho znenia, ak nebude ustanovené inak. Nie je ani podľa krajského súdu neobvyklé, že zmluva odkazuje aj na iné existujúce listiny - ako prílohy k zmluve, doplnky, usmernenia, všeobecné podmienky, ktoré sa stávajú súčasťou zmluvy jej uzavretím, pričom nie je vylúčené dohodnúť aj ich aktualizácie v priebehu zmluvného vzťahu. Odvolací súd uviedol, že zo zmluvy a dokazovania v spore vyplýva, že žalovaná súhlasila s takto nastavenými podmienkami zmluvy, vrátane podmienok a kritérií posudzovania oprávnenosti výdavkov vynaložených v rámci projektu, pričom súd prvej inštancie správne zhodnotil a zvýraznil zmiešaný typ zmluvného záväzkového vzťahu strán ako súkromnoprávneho s prvkami práva verejného, cez aplikovanú úpravu poskytovania nenávratných finančných príspevkov v rámci pomoci a podpory poskytovanej z fondov Európskej únie. Keďže v danom prípade nejde ani podľa krajského súdu o výlučne súkromnoprávny charakter záväzkového vzťahu strán, založeného Zmluvou podľa úpravy v Obchodnom zákonníku, ale aj s prvkami verejného práva, neboli podľa odvolacieho súdu dôvodné námietky odvolateľky ohľadom neprípustnosti podľa nej jednostranného až svojvoľného posudzovania a rozhodovania o (ne)oprávnenosti výdavkov projektu žalobcom ako poskytovateľom. Relevantné teda bolo, že žalovaná ako žiadateľka o nenávratný finančný príspevok s takto nastavenými podmienkami oprávnenosti výdavkov a spôsobu ich posudzovania po formálnej i obsahovej stránke primárne poskytovateľom a výslovne s podmienkou jeho rozhodnutia o oprávnenosti výdavkov, uzavretím zmluvy súhlasila. Preto niet podľa odvolacieho súdu relevantného právneho dôvodu na ingerenciu súdu v danom spore do strán zmluvne nastavených podmienok, len za preukázaného splnenia, ktorých dochádza k premene vopred vyplatenej zálohovej finančnej sumy na zúčtovaný nenávratný finančný príspevok.

4.3. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalovanej, že súd prvej inštancie neprihliadol na Metodický pokyn CKO č. 13 zo dňa 30. septembra 2011, ktorý stanovuje pravidlá pre riadiace orgány k otázke overovania hospodárnosti a efektívnosti výdavkov, odvolací súd v tomto odkázal na bod 2. úvodu Metodického pokynu, v ktorom sa uvádza: „Účelom metodického pokynu je poskytnúť prehľad zásad, nástrojov a postupov pri posudzovaní dvoch aspektov posudzovania oprávnenosti výdavkov - hospodárnosti a efektívnosti výdavkov, čím však nie je dotknutá povinnosť riadiacich orgánov overovať zachovania účinnosti využitia oprávnených výdavkov projektu". Podľa názoru odvolacieho súdu žalobca postupoval v súlade s týmto Metodickým pokynom a oprávnenosť výdavkov posúdil podľa aktuálneho usmernenia, na čo ho oprávňovala Zmluva o NFP.

4.4. Odvolací súd poukázal zároveň na skutočnosť, že v iných obdobných veciach bola otázka záväznosti aktualizácii Usmernenia RO č. N3/2007 pri posudzovaní oprávnenosti výdavkov pri vykonávaní administratívnych kontrol pre žalovanú už riešená, konkrétne v rozhodnutiach v konaniach sp. zn. 5Cob/5/2022, 6Cob/28/2019 a sp. zn. 7Cob/21/2022. Odvolací súd citoval i z rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1Cob/111/2017, v ktorej predmetnej veci bolo dovolanie žalobcu odmietnuté uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obdo/28/2021.

4.5. Ohľadom odvolacej námietky žalovanej vo vzťahu k premlčaniu nároku žalobcu odvolací súd uviedol, že i touto sa už v obdobných vyššie uvedených konaniach zaoberal (rozsudky sp. zn. 6Cob/28/2019, 5Cob/5/2022 a sp. zn. 7Cob/21/2022), pričom dospel k záveru, že námietka premlčania bola správne súdmi prvej inštancie vyhodnotená, ako nedôvodná. Pokiaľ ide o počiatok plynutia 4-ročnej premlčacej lehoty, je potrebné vychádzať zo zmluvy a jej príloh. Žalobca bol oprávnený vykonať kontrolu uplatnených výdavkov, pričom po vykonaní kontroly zistil, že časť uplatnených výdavkov žalovanou je nedôvodná, preto vyzval žalovanú na ich vrátenie žiadosťou zo dňa 13. februára 2015 doručenou žalovanej dňa 20. februára 2015. Na ich vrátenie bola žalovaná povinná v lehote 50 dní, t.j. do 11. apríla 2015. Premlčacia lehota začala plynúť od 12. apríla 2015 a uplynula by dňa 12. apríla 2019. Žalobca podal žalobu na upomínací Okresný súd Banská Bystrica dňa 8. apríla 2019, teda v rámci 4-ročnej premlčacej lehoty, nárok žalobcu preto nie je premlčaný.

4.6. Odvolací súd sa nestotožnil ani s odvolacou námietkou žalovanej vo vzťahu k napadnutému výroku o trovách konania, kde žalovaná namietala nárok žalobcu na náhradu trov právneho zastúpenia z dôvodu, že žalobca ako štátna inštitúcia disponuje zamestnancami, ktorí majú právnické vzdelanie, preto z jeho strany neexistoval dôvod na zastúpenie advokátom, čím aj nárok na náhradu trov konania je v neehospodárny a odmena advokátovi je neúčelným výdavkom žalobcu. Uviedol, že Civilný sporový poriadok a ani žiadny iný predpis neupravujú skutočnosť, že v prípade, ak by sa strana konania, ktorá je

orgánom verejnej správy, dala v konaní zastúpiť právnym zástupcom, stratí nárok na náhradu trov konania, a to bez ohľadu na to, či takýto orgán disponuje zamestnancami s právnickým vzdelaním. V zmysle uvedeného neexistuje dôvod, pre ktorý by žalobcovi nemal vzniknúť nárok na náhradu trov právneho zastúpenia. Citoval z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17. augusta 2016 sp. zn. I. ÚS 264/2016.

4.7. Krajský súd záverom zhrnul, že vzhľadom na vyššie uvedené je toho názoru, že skutočnosti uvedené v odvolaní žalovanej neboli spôsobilé spochybniť správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie a vecnú správnosť napadnutého rozsudku, preto odvolanie žalovanej z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov nepovažoval odvolací súd za opodstatnené. Správne podľa krajského súdu postupoval súd prvej inštancie pokiaľ zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 115 334,81 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,00% ročne zo sumy 115 334,81 eura od 12. apríla 2015, vrátane paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40 eur v zmysle § 1 ods. 2 nariadenia vlády č. 21/2013 Z. z. a § 2 tohto vládneho nariadenia. So zreteľom na to, že správny je výrok napadnutého rozsudku aj o trovách konania, odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovie, ako aj vo výroku o trovách konania, ako vecne správny potvrdil.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie prípustnosť, ktorého odvodzuje od ust. § 420 písm. a) CSP, teda z dôvodu, že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov. Prípustnosť dovolania tvrdí žalovaná aj v zmysle ust. § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP, teda že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom záviselo od posúdenia právnych otázok, ktoré v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte neboli vyriešené. Navrhla, aby dovolací súd podľa § 449 ods. 3 CSP rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil a žalobu zamietol, alternatívne zrušil napádané rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

6. V časti dovolania, prípustnosť ktorého žalovaná opiera o ust. § 420 písm. a) CSP, tvrdí, že konanie malo byť rozhodnuté v rámci správneho konania pred Úradom vládneho auditu, a to z dôvodu, že nárok bol uplatnený v rozpore s čl. 10 bodom 6. druhou vetou VZP, pretože žalobca sa mal obrátiť na Úrad vládneho auditu, pokiaľ zaslal výzvu podľa čl. 10 bodu 6 prvá veta VZP. Výtýka súdom, že nezaujali žiadne stanovisko k druhej vete čl. 10 bodu 6 VZP, kde sa uvádza, že „V prípade, že Prijímateľ túto povinnosť nesplní, Poskytovateľ oznámi porušenie finančnej disciplíny príslušnej správe finančnej kontroly“. Je podľa žalovanej zrejmé, že žalobca sa neobrátil na Úrad finančného auditu (predtým Správa finančnej kontroly), čo má za následok, že žalobca nebol oprávnený si uplatniť svoj nárok prostredníctvom podanej žaloby, ale iba prostredníctvom podania podnetu.

7. Porušenia práva na spravodlivý proces v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP sa odvolací súd podľa žalovanej dopustil tým, že svoje rozhodnutie neodôvodnil adekvátnym a zákonným spôsobom, nevysporiadal sa so všetkými relevantnými odvolacími dôvodmi, z ktorého dôvodu považuje rozhodnutie odvolacieho súdu za nepreskúmateľné, zmätočné a arbitrárne.

7.1. Namieta, že z rozsudkov súdov oboch inštancií nie je možné zistiť, z akého právneho dôvodu vznikol žalobcovi nárok na zaplatenie uplatnený v žalobe a tvrdí, že už v odvolaní žiadala vysvetliť, na základe ktorého ustanovenia (dôvodu) podľa čl. 10 bodu 1 VZP bola zaslaná Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov zo dňa 13. februára 2015 v zmysle čl. 10 ods. 6 VZP. Tvrdí, že nakoľko táto Žiadosť neobsahovala relevantný dôvod podľa čl. 10 bodu 1 VZP, resp. bola označená ako „z dôvodu nezúčtovanej zálohovej platby“ (dôvod neuvedený v čl. 10 bod 1 VZP), bola zaslaná bez právnych následkov. Nakoľko k uvedenej námietke žalovanej sa odvolací súd nevyjadril, rozhodol podľa dovolateľky arbitrárne a nepreskúmateľné.

7.2. Výtýka súdom, že iba uvedenie právnych predpisov bez toho, aby súd v následnom odôvodnení vysvetlil, ako tieto ustanovenia majú vplyv na rozhodovanie, nie je možné považovať za kvalitné odôvodnenie. Tvrdí, že z rozsudkov nie je zrejmé, na základe čoho sa Usmernenie RO č. N3/2007 môže meniť, a aký zákon dáva legitimitu tomuto usmerneniu. V rozsudkoch nenachádza odpoveď na svoju pred súdmi opakovanú otázku, prečo žalobca jednostranne vydáva dokumenty bez zmluvného, alebo

právneho rámca, a prečo sa tieto dokumenty majú na žalovanú aplikovať, ak jej neboli vopred známe. Vytýka odvolaciemu súdu, že podsúva úvahu, že Usmernenie RO č. N3/2007 je záväzné z dôvodu, že na neho odkazuje Zmluva o NFP v bode 5.32, avšak nedokáže zdôvodniť existenciu samotného usmernenia, teda právny dôvod jeho kreovania, z ktorého dôvodu tak chýba právny základ jeho aplikácie a rozhodnutia súdov sú teda podľa dovolateľky založené na fiktívnom dokumente, ktorý bol vytvorený bez oprávnenia. Vytýka vo veci konajúcim súdom, že tak ako súdy v odvolacím súdom citovaných rozhodnutiach, nedokázali odpovedať, na základe, akého právneho rámca, či už zmluvného alebo zákonného, bolo Usmernenie RO č. N3/2007 vydávané a aktualizované. Odvolací súd podľa dovolateľky nereagoval na jej odvolacie námietky a nevysvetlil, prečo vôbec existuje Usmernenie RO č. N3/2007 v inej aktualizácii ako č. 3, ak žalobca nemá žiadny právny rámec takého usmernenie vydať, teda arbitrárnosť rozhodnutia odvolacieho súdu podľa žalovanej spôsobuje aj to, že odvolací súd priznáva Usmerneniu RO č. N3/2007 v inej aktualizácii (ako v aktualizácii č. 3, ktoré v čase podpisu Zmluvy o NFP existovalo a mohlo tvoriť prílohu Zmluvy), legitímnosť bez akéhokoľvek právneho rámca (len s odkazom na bod 5.32 Zmluvy o NFP). Ako zmätočný hodnotí dovolateľka i záver odvolacieho súdu v bode 49. odôvodnenia jeho rozsudku, kde uvádza, že nie je vylúčená dohoda o aktualizácii, avšak v rámci posúdenia neuviedol žiadny bod Zmluvy o NFP, ktorý by reálne hovoril o spôsobe zmeny dokumentov, najmä o podmienkach, za ktorých môže byť zmenené Usmernenie RO č. N3/2007, ktoré je jediným argumentom, prečo výdavky žalovanej neboli oprávnené.

7.3. Námietku nedostatočnosti a svojvoľnosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu dovolateľka opiera i o tvrdenie, že tento vo svojom rozhodnutí vec vôbec právne neposúdil, resp. neuviedol, ktoré výdavky považoval za oprávnené, čo posudzoval, a ako právne posúdil nárok žalobcu na vrátenie nespotrebovanej zálohy. Žalovaná vytýka súdom, že napriek jej podaniu zo dňa 15. júna 2020 súčasne, s ktorým predložila doklady o tom, že zálohu riadne zaúčtovala a všetky školenia sa uskutočnili, tieto riadne neposúdili uvedené výdavky, úplne absentuje ich posúdenie, t.j. uvedenie konkrétnych ustanovení dokumentov (napr. usmernení). Vytýka súdom, že v rámci ich rozhodnutí úplne absentuje hodnotenie dôkazov, súd prvej inštancie iba opísal vyjadrenie žalobcu, a túto vadu nezhojil ani súd odvolací. V tejto súvislosti dovolateľka upozornila na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/146/2019 a 1Cdo/246/2019, ktoré podľa nej vylučujú, aby súdy mohli rozhodnutia založiť na domnienke, že žalobca ako poskytovateľ NFP môže rozhodovať o oprávnenosti výdavkov.

7.4. Upozornil, že odvolací súd sa odvoláva na bod 5.32 Zmluvy o NFP a uplatňuje limity podľa „Usmernenia RO č. N3/2007 k oprávnenosti výdavkov pre programové obdobie 2007-2013 v zmysle neskorších aktualizácií“, avšak žalobca nevydal žiadne takého Usmernenie, vydal iba, napr. „Usmernenie riadiaceho orgánu č. N3/2007 Aktualizácia č. 8“, čiže súdy podľa dovolateľky aplikovali na zmluvný vzťah usmernenie, ktoré zmluvou ani nebolo upravené.

7.5. Žalovaná vytýka súdom, že tieto neposúdili Metodický pokyn CKO č. 13 zo dňa 30. septembra 2011, ktorý výslovne uvádza, že limity sa môžu aplikovať iba v procese hodnotenia pred podpisom Zmluvy a neposúdili bod 1.1.2.6 Programového manuálu, ktorý stanovuje presný čas rozhodný pre určenie výšky limitov (k dátumu vyhlásenia výzvy), a teda verziu Usmernenia RO č. N3/2007.

7.6. Odvolací súd podľa žalovanej zaujal formalistický postoj aj vo vzťahu k trovám konania a nevysporiadal sa s námietkou žalovanej, že štát nemusí platiť súdne poplatky a má neobmedzené zdroje, čo vnáša do konania značnú nerovnováhu. Svoju argumentáciu oprela žalovaná o nález Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 78/03-29 zo dňa 9. septembra 2004 a č. k. IV. ÚS 84/14-31 zo dňa 23. mája 2014 a vytkla odvolaciemu súdu nesprávnu interpretáciu rozhodnutia Ústavného súdu SR zo dňa 17. augusta 2016 č. k. I. ÚS 264/2016.

7.7. Záverom vytýka odvolaciemu súdu, že neposúdil Záznamy z administratívnych kontrol z hľadiska správnosti ich záverov neuviedol, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, a ktoré za preukázané a z akého dôvodu, porušil právo žalovanej na rovnosť strán a zásadu koncentrácie, keď umožnil žalobcovi doplniť špecifikáciu žalovanej sumy a nerozhodol o zmene žaloby, ktorá nastala vyjadrením žalobcu zo dňa 22. apríla 2020.

8. Prípustnosť svojho dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP vidí dovolateľka v nesprávnom právnom posúdení veci zo strany odvolacieho súdu, konkrétne otázok:

- Aký právny rámec dáva legitimitu Usmerneniu RO č. N3/2007? Dovolateľke nie je zjavné, za akých podmienok, resp. na základe, akého zákona alebo bodu Zmluvy o NFP môže vzniknúť, čo je obsahom, a

na základe čoho sa aktualizuje Usmerneniu RO č. N3/2007. Je podľa žalovanej nutné, aby dovolací súd identifikoval ustanovenie konkrétneho zákona, ktorý umožňuje zmeniť existujúce usmernenie v čase podpisu zmluvy o NFP (usmernenie v aktualizácii 3.) alebo konkrétne zmluvné oprávnenie, ktoré definuje, akým spôsobom, a za akých okolností sa môže zmeniť Usmernenie. Usmernenie je podľa dovolateľky iba interným dokumentom, ktorý bol vytvorený bez právneho rámca, a teda nie je možné ho meniť počas zmluvného vzťahu bez súhlasu druhej zmluvnej strany. Záver súdu, vyplývajúci z obsahu jeho rozhodnutia a síce, že Usmernenie mohlo byť menené bez právneho alebo zmluvného rámca, je podľa žalovanej v priamom rozpore s OZ (tretí oddiel - zmena záväzkov) i s ObZ (§ 273 ods. 1 ObZ) a základnými princípmi právneho štátu.

- Na základe, akého konkrétneho ustanovenia čl. 10 bodu 1 VZP bola výzva (Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov) zo dňa 13. februára 2015 zaslaná? Žalovaná tvrdí, že nakoľko táto Žiadosť neobsahovala relevantný dôvod podľa čl. 10 bodu 1 VZP, resp. bola označená ako „z dôvodu nezúčtovanej zálohovej platby“ (dôvod neuvedený v čl. 10 bod 1 VZP), bola zaslaná bez právnych následkov, nakoľko postup podľa čl. 10 bod 6 VZP si vyslovene vyžaduje zaslanie výzvy podľa konkrétneho ustanovenia čl. 10 bodu 1 VZP. Za nesprávne označuje záver odvolacieho súdu, že zaslanie výzvy (podľa čl. 10 bod 6 VZP), ktorá podľa dovolateľky zreteľne neobsahuje konkrétne ustanovenie čl. 10 bodu 1 VZP, je dôvodom na priznanie nároku.

Dovolateľka tvrdí i nesprávne právne posúdenie súdov v otázke týkajúcej sa priznania nároku na náhradu trov právneho zastúpenia žalobcu v súdnom konaní. Tvrdí, že štát nemusí platiť súdne poplatky, má neobmedzené zdroje, čo vnáša značnú nerovnováhu do súdneho konania v prospech žalobcu, a je teda podľa dovolateľky legitímne, aby súd náhradu trov súdneho konania nepriznal, pretože ide o výnimočnú situáciu. Dovolanie je podľa právneho názoru žalovanej prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP z dôvodu, že dovolací súd doposiaľ nevyriešil otázku týkajúcu sa nároku na náhradu trov právneho zastúpenia v súdnom konaní v zmysle nálezů Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 78/03-29 zo dňa 9. septembra 2004 a nálezů Ústavného súdu SR č. k. IV. ÚS 84/2014-31 zo dňa 23. mája 2014, kde sa vyslovene uvádza, že štátne orgány nemajú nárok na náhradu trov súdneho konania, pretože náklady na právne služby sú nehospodárne (tým nie je dotknuté právo na zastúpenie advokátom, štátu iba nevzniká nárok na náhradu trov súdneho konania). Namieta, že odvolací súd v tomto prípade pozmenil realitu a aplikuje nesprávnym spôsobom nález ústavného súdu, ktorý sa týka právnickej osoby súkromného práva.

9. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalovanej uviedol, že napádaný rozsudok odvolacieho súdu považuje za vecne správny a riadne odôvodnený, tvrdí, že žalovaná zavádzajúco interpretuje odôvodnenie rozsudku, pričom jej tvrdenia nemajú skutkový a právny základ a odporujú ustálenej rozhodovacej praxi. Navrhoval, aby dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol, alternatívne zamietol a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu v neprospech, ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená v dovolacom konaní v súlade so zákonom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) skúmal najskôr to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné ním napadnúť.

11. Podľa ustanovenia § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie

nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 420 písm. a) CSP

13. Dovolanie je v zmysle ust. § 420 písm. a) CSP prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov.

13.1. V časti dovolania prípustnosť, ktorého žalovaná opiera o ust. § 420 písm. a) CSP, tvrdí, že konanie malo byť rozhodnuté v rámci správneho konania pred Úradom vládneho auditu.

14. Dovolací súd vo vzťahu k uvedenej argumentácii dovolateľky považuje za podstatné prioritne uviesť, že dovolanie nie je možné považovať za ďalšie odvolanie (k tomu viď. ust. § 366 CSP) a vychádzajúc z dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku konštatuje, že tzv. „novoty“ nie sú v zásade v dovolacom konaní prípustné, pretože dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a režim koncentrácie sporu nepripúšťa od istej fázy uplatňovanie práva novôt (obdobne k tomu 2Obdo/97/2020, 2Obdo/3/2021). Uvedená úprava vyplýva zo zásady, že istota a stabilita, nastolené právoplatným rozhodnutím sú v právnom štáte narušiteľné len mimoriadne a výnimočne. Výnimkou je uplatnenie skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (ust. § 435 CSP). Žalovaná však predmetnú argumentáciu o výlučnosti rozhodovania veci v rámci správneho konania v odvolaní neuviedla.

15. Najvyšší súd napriek vyššie uvedenému poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 1. júla 2014 sp. zn. 3Sžf/118/2013, podľa ktorého „Okamihom uzavretia zmluvy o poskytnutí NFP nadobudol vzťah medzi žalobcom a žalovaným súkromnoprávny charakter a prípadné nároky z neho je možné uplatňovať v civilnom konaní a nie prostredníctvom správneho súdnictva“. Voči tomuto Rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 3Sžf/118/2013) bola podaná ústavná sťažnosť. Ústavný súd SR Uznesením zo dňa 1. apríla 2015 č. k. II. ÚS 219/2015-20 túto sťažnosť odmietol a okrem iného uviedol: „Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že právnou povahou rozhodnutia o schválení žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku a jeho právnymi účinkami sa už najvyšší súd vo svojej doterajšej judikatúre zaoberal, keď konštatoval, že právnym účinkom založeným vydaním rozhodnutia o schválení žiadosti navrhovateľa o poskytnutie nenávratného finančného príspevku bola transformácia právneho nároku na poskytnutie pomoci a podpory na také právo, ktorého ochrany sa možno domáhať súdnou cestou (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 8Sžnč/5/2011 zo dňa 24. novembra 2011). Spôsob poskytnutia tohto nenávratného finančného príspevku, teda to, ako bude uvedené rozhodnutie realizované, vyplýva v súčasnosti zo zákona č. 528/2008 Z. z., keď pomoc a podpora sa poskytuje na základe zmluvy uzavretej podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka (§ 15), ktorá má charakter relatívneho obchodu a spadá svojou povahou do oblasti súkromného práva (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžp/1/2009 zo dňa 29. apríla 2010)“. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 1. júla 2014 sp. zn. 3Sžf/118/2013 cituje i odvolací súd v rozhodnutí sp. zn. 6Cob/28/2019, na ktoré opakovane odkazuje i v prejednávanej veci.

15.1. Z uvedeného, podľa dovolacieho súdu jednoznačne vyplýva, že nárok žalobcu uplatnený v tunajšom konaní bolo možné riadne uplatniť súdnou cestou, a teda bola daná právomoc civilných súdov na prejednanie a rozhodnutie o nároku žalobcu tvoriaceho predmet tohto konania. Súd v civilnom konaní v rámci svojej rozhodovacej praxe bežne rozhodujú spory vyplývajúce z právnych vzťahov založených zmluvou o poskytnutí NFP, uvedené potvrdzuje prvá a štvrtá veta ustanovenia § 28 ods. 8 Zákona o pomoci a podpore.

16. Pokiaľ dovolateľka tvrdí, že žalobca nebol oprávnený uplatniť si nárok prostredníctvom podanej žaloby, ale iba prostredníctvom podania podnetu na Úrad finančného auditu (predtým Správa finančnej kontroly), odvolávajú sa pritom na druhú vetu čl. 10 bodu 6 VZP, kde sa uvádza, že: „V prípade, že Prijímateľ túto povinnosť nesplní, Poskytovateľ oznámi porušenie finančnej disciplíny príslušnej správe finančnej kontroly“, najvyšší súd súčasne pripomína, že vyššie v bode 15. odôvodnenia rozhodnutia uvedené nevyvracia ani skutočnosť, že právny vzťah založený poskytnutím NFP môže tvoriť podklad aj pre vyvodenie administratívnej zodpovednosti za správny delikt, ak sú naplnené znaky skutkovej podstaty daného správneho deliktu, toto však nebráni súdnemu uplatneniu súkromnoprávnych nárokov vyplývajúcich zo zmluvy o poskytnutí NFP. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ by sa aj žalobca obrátil na

príslušnú správu finančnej kontroly a oznámil porušenie finančnej disciplíny, toto by nijak nebránilo súdnemu uplatneniu súkromnoprávných nárokov vyplývajúcich zo Zmluvy o poskytnutí NFP. Napokon i odvolací súd v bode 50. svojho rozhodnutia súhlasil so súdom prvej inštancie, ktorý správne zhodnotil a zvýraznil zmiešaný typ zmluvného záväzkového vzťahu strán ako súkromnoprávneho s prvkami práva verejného, cez aplikovanú úpravu poskytovania nenávratných finančných príspevkov v rámci pomoci a podpory poskytovanej z fondov Európskej únie.

17. V predmetnom konaní teda súdy nerozhodovali vo veci, ktorá nepatrí do ich právomoci, z ktorého dôvodu nie je naplnený dôvod prípustnosti dovolania žalovanej v zmysle ust. § 420 písm. a) CSP.

Prípustnosť dovolania v zmysle ust. §420 písm. f) CSP

18. V posudzovanom prípade dovolateľka vyvodzovala prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil sa strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu dovolateľka videla v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu je svojvoľné a nedostatočne odôvodnené, pretože odvolací súd sa nevysporiadal s jej odvolacími dôvodmi.

19. Relevantnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu podľa ust. § 420 písm. f) CSP sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle vyššie citovaného ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká zo zákonného, ale aj z ústavno-právneho rámca, a ktorý tak zároveň znamená porušenie Ústavou SR zaručených procesných práv v spojení so súdnou ochranou práva.

20. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky, poskytované právnym poriadkom, pričom integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

21. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Teda, intenzita zásahu do procesných práv strany sporu z dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu musí dosahovať mieru, resp. intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, hodnoteným dôkazom a ani právo na to, aby strana sporu bola pred všeobecným súdom úspešná teda, aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04, IV. ÚS 22/04). V príslušnom procesnom kódexe koncipovaná prípustnosť dovolania sleduje trend nastolený judikaturou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej má tento mimoriadny opravný prostriedok slúžiť na nápravu najzávažnejších procesných pochybení, t.j. zmätočných rozhodnutí, ako aj na riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatury všeobecných súdov ako prvkov naplnenia princípu právnej istoty (III. ÚS 73/2018, IV. ÚS 528/2020, I. ÚS 204/2023). Funkciou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvoľou súdnej moci. Odôvodnenie rozhodnutia by malo stranám sporu umožniť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy, a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní (3Obdo/67/2022).

22. Po preskúmaní veci dovolací súd uvádza, že nezistil žiadnu tzv. vadu zmätočnosti (závažné procesné

pochybenie odvolacieho súdu), spočívajúcu v tom, že by odvolací súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP alebo práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Dovolací súd v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu a ani v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie napokon nezistil ani iné prípadné logické nedostatky alebo rozpor v jednotlivých záveroch súdu. V tomto smere nezistil nesprávnosť a nezákonnosť procesného postupu odvolacieho súdu z hľadiska dodržania limitov daných úpravou civilného sporového konania pre zachovanie pravidiel spravodlivého súdneho procesu. Ani všeobecnú námietku dovolateľky, že sudy neuviedli, aký majú nimi citované ustanovenia vplyv na ich rozhodnutia, dovolací súd nehodnotí ako relevantnú. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára organickú (kompletizujúcu) jednotu (2Obdo/64/2021).

23. V kontexte k dovolacím námietkam žalovanej považuje najvyšší súd za dôležité upozorniť na skutočnosť, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými zisteniami a právnym posúdením veci zo strany súdu prvej inštancie a rozhodnutie ako vecne správne potvrdil. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP). Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, opierajúce sa v podstatnej časti o odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdnych rozhodnutí. Odvolací súd k rozhodujúcim (kľúčovým) odvolacím námietkam žalovanej uviedol svoju argumentáciu v súlade so skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie a vyplývajúcim z obsahu spisu. Dovolací súd nesúhlasí s tvrdením dovolateľky, že sa odvolací súd nevysporiadal s jej relevantnými odvolacími námietkami. Podľa názoru dovolacieho súdu vychádzajúc z obsahu spisu odvolací súd dostatočne vysvetlil dôvody, pre ktoré sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie.

24. Dovolateľka nedostatočnosť a svojvoľnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu opiera o tvrdenie, že z rozsudkov súdov oboch inštancií nie je možné zistiť, z akého právneho dôvodu vznikol žalobcovi nárok na zaplatenie uplatnený v žalobe. Namietka, že už v odvolaní žiadala vysvetliť, na základe, ktorého ustanovenia (dôvodu) podľa čl. 10 bodu 1 VZP bola zaslaná Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov o dňa 13. februára 2015 v zmysle čl. 10 ods. 6 VZP tvrdiac, že nakoľko táto Žiadosť neobsahovala relevantný presne vymedzený dôvod podľa čl. 10 bodu 1 VZP, resp. bola označená ako „z dôvodu nezúčtovanej zálohovej platby“ (dôvod neuvedený v čl. 10 bod 1 VZP), bola zaslaná bez akýchkoľvek právnych následkov. Nakoľko k uvedenej námietke žalovanej sa odvolací súd nevyjadril, rozhodol podľa dovolateľky arbitrárne.

25. V kontexte k uvedenému dovolací súd v prvom rade pripomína, že z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). Z rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že tento neignoroval odvolaciu námietku žalovanej, sám v bode 17. odôvodnenia uviedol, že žalovaná namietala, že súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na základe zaslanej výzvy - Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov zo dňa 13. februára 2015, ktorej dôvodnosť neposúdil a ani neuviedol jeden právny dôvod, prečo by mala žalovaná vrátiť finančné prostriedky. To, že sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia ďalej výslovne nezaoberal predmetnou námietkou žalovanej k čl. 10 bodu 1 VZP, osobitne naopak, vo vzťahu k náležitej zdôvodnenosti svojich pre rozhodnutie vo veci podstatných záverov, dovolací súd nehodnotí ako postup odvolacieho súdu, ktorým by znemožnil dovolateľke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Zo žiadneho z bodov čl. 10 VZP totiž nevyplýva povinnosť Poskytovateľa NFP výslovne uviesť a citovať konkrétny dôvod uvedený v čl. 10 bode 1 VZP, ktorý článok naopak určuje povinnosti Prijímateľa NFP, a z ktorého dôvodu sa i námietka dovolateľky vo vzťahu k nedostatočnosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu javí ako irelevantná. Z čl. 10 bodu 4. VZP vyplýva, že Poskytovateľ v Žiadosti o

vrátenie finančných prostriedkov stanoví rozsah povinnosti (nie konkrétny v bode 1. čl. 10 VZP citovaný dôvod) vrátenia NFP alebo jeho časti (alebo príjmu alebo povinnosti odvodu výnosu, ako aj v prípade postupu podľa poslednej vety ods. 3 tohto článku VZP). V zmysle čl. 10. bodu 5. Poskytovateľ v Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov uvedie výšku NFP, príjmu a výnosu, ktorú má Prijímateľ vrátiť, resp. odvieť a zároveň určí čísla účtov, na ktoré je Prijímateľ povinný vrátenie, resp. odvedenie vykonať. Súd sa osobitne venoval bodu 6 čl. 10 VZP, a to vo vzťahu k určeniu začiatku plynutia premľacej doby, ktoré závery i náležite zdôvodnil i s odkazom na rozhodnutia v konaniach sp. zn. 6Cob/28/2019, 5Cob/5/2022 a sp. zn. 7Cob/21/2022. Žalovaná sa dôvodmi Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov podľa čl. 10 bodu 1 VZP zaoberá aj v časti dovolania tvrdiaceho nesprávne právne posúdenie veci zo strany konajúcich súdov, teda ktorého prípustnosť odvodzuje od ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP, ktorého časti sa dovolací súd venuje nižšie v bode 35. svojho rozhodnutia.

26. Dovolateľka tvrdí, že z rozsudkov nie je zrejmé, na základe čoho sa Usmernenie RO č. N3/2007 môže meniť, a aký zákon dáva legitimitu tomuto usmerneniu. V rozsudkoch nenachádza odpoveď na svoju pred súdmi opakovanú otázku, prečo žalobca jednostranne vydáva dokumenty bez zmluvného, alebo právneho rámca, a prečo sa tieto dokumenty majú na žalovanú aplikovať, ak jej neboli vopred známe. Uvedený dôvod prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP sa tu v argumentácii dovolateľky opäť prelína i z jej strany tvrdným dôvodom prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP, konkrétne v časti druhej žalovanou nastolenej dovolacej otázky. Dovolateľka tiež vytýka odvolaciemu súdu, že tento údajne podsúva úvahu, že Usmernenie RO č. N3/2007 je záväzné z dôvodu, že na neho odkazuje Zmluva o NFP v bode 5.32, avšak nedokáže zdôvodniť existenciu samotného usmernenia. Arbitrárnosť rozhodnutia odvolacieho súdu podľa žalovanej spôsobuje aj to, že odvolací súd priznáva Usmerneniu RO č. N3/2007 v inej aktualizácii (ako v aktualizácii č. 3, ktoré v čase podpisu Zmluvy o NFP existovalo a mohlo tvoriť prílohu Zmluvy), legitímnosť bez akéhokoľvek právneho rámca (len s odkazom na bod 5.32 Zmluvy o NFP), čiže rozhoduje podľa dokumentu, ktorý nebol vytvorený zmluvne dohodnutým spôsobom, alebo vydaný na základe právneho predpisu. Ako zmätočný hodnotí žalovaná záver odvolacieho súdu v bode 49. odôvodnenia jeho rozsudku, kde uvádza, že nie je vylúčená dohoda o aktualizácii.

26.1. Po preskúmaní napadnutého rozsudku dospel dovolací súd k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu v odôvodnení obsahuje dostatočnú argumentáciu k relevantným odvolacím námietkam a nie je ho možné považovať za nedostatočne odôvodnený a arbitrárny. Odvolací súd v bode 49. a nasl. odôvodnenia svojho rozsudku náležite zdôvodnil, že znenie článku 5 bod 5.32 Zmluvy o NFP („Schválením výdavku v rozpočte projektu nevzniká prijímateľovi automaticky nárok na uhradenie výdavku, ak nepreukáže oprávnenosť výdavku v zmysle Usmernenia RO č. N3/2007 k oprávnenosti výdavkov pre programové obdobie 2007-2013 v zmysle neskorších aktualizácií“) nevyvoláva žalovanou tvrdenu nejasnosť a stotožnil sa so súdom prvej inštancie, že z obsahu tohto článku nepochybne vyplýva požiadavka preukazovania oprávnenosti výdavkov vynaložených v konkrétnom čase vždy podľa aktuálneho Usmernenia (RO č. N3/2007) a táto je založená dohodou zmluvných (sporových) strán. V tomto smere odvolací súd zvýraznil i čl. 5 bod 5.3 Zmluvy, podľa ktorého sa strany dohodli, že v prípade každej zmeny právnej úpravy a dokumentov, na ktoré Zmluva odkazuje platí, že právne vzťahy vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti zmeny sa spravujú ich účinným znením; vznik právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti zmeny sa však posudzujú podľa doterajšieho znenia, ak nebude ustanovené inak. Naviac i z rozhodnutia v konaní sp. zn. 7Cob/21/2022, na ktoré odkazuje odvolací súd vo svojom odôvodnení, a s ktorým sa stotožnil, jednoznačne vyplýva, že „text uvedený v bode 5.32 zmluvy - „v zmysle neskorších aktualizácií“, treba vykladať ako aktualizáciu usmernenia N3/2007 platnú a účinnú v čase, v ktorom prebieha kontrola jednotlivých výdavkov na základe žiadosti o platbu. Ak by zmluvné strany chceli, aby sa použila len aktualizácia usmernenia N3/2007 platná a účinná v čase uzatvorenia zmluvy o NFP, tak by si v zmluve dohodli konkrétne číslo aktualizácie, a nebolo by tam uvedené znenie „v zmysle neskorších aktualizácií. Toto zmluvné dojednanie upravuje na základe zmluvnej vôle zmluvných strán základ k tomu, aby sa súčasťou zmluvy o NFP stali i aktualizácie označených dokumentov, a teda i usmernenia RO č. N3/2007“. Odvolací súd naviac dodal, že nie je neobvyklé, že zmluva odkazuje aj na iné existujúce listiny ako prílohy k zmluve, doplnky, usmernenia, všeobecné podmienky, ktoré sa stávajú súčasťou zmluvy jej uzavretím, pričom nie je vylúčené dohodnúť aj ich aktualizácie v priebehu zmluvného vzťahu. V súdnej veci je zrejmé, že

Usmernenie RO č. N3/2007 súdy oboch inšancií zaradili medzi dokumenty, na ktoré Zmluva odkazuje v bode 2.3., kde sa poskytovateľ zaväzuje poskytnúť NFP v súlade so Zmluvou a všetkými dokumentmi, na ktoré Zmluva odkazuje. Vo vzťahu k námietke žalovanej, ktorá ako zmätočný hodnotí záver odvolacieho súdu v bode 49. odôvodnenia jeho rozsudku, kde tento uvádza, že nie je vylúčená dohoda o aktualizácii, dovolací súd poukazuje i na bod 53. odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu, kde tento poukázal na obdobné konanie sp. zn. 1Cob/111/2017 (dovolenie žalobcu odmietnuté uznesením NS SR sp. zn. 2Obdo/28/2021) podľa rozhodnutia ktorého: je neprijateľná domnienka, že každá aktualizácia musí byť schválená zmluvnými stranami. Na jednej strane aktualizácia nie je dvojstranný právny úkon a z jej preambuly je zrejmé, že sa vydáva za účelom aktualizácie cien, resp. doplnenia výdavkov, na strane druhej podmienenie jej účinnosti súhlasom prijímateľa platby by zhoršilo, resp. zneistilo efektívnu kontrolu v danom procese. Z uvedeného je podľa dovolacieho súdu dostatočne zrejmé, že záver súdu, že „nie je vylúčená dohoda o aktualizácii“ nie je záverom, že „každá aktualizácia musí byť schválená zmluvnými stranami“.

Z rozhodnutia v konaní sp. zn. 1Cob/111/2017, na ktoré odkazuje odvolací súd i v súdnej veci, rovnako vyplýva, že: „V bode 3, 3.2 zmluvy o NFP sa poskytovateľ zaväzuje, že na základe zmluvy poskytne prijímateľovi konečnú sumu nenávratného finančného príspevku vo výške 95% zo schválených oprávnených výdavkov. To znamená, že uvedená čiastka je maximálna výška NFP, avšak nie je to suma, ktorá musí byť prijímateľovi, teda žalobcovi (v súdnej veci žalovanej) aj zaplatená, resp., na ktorú vznikne prijímateľovi nárok. Žalobca (v súdnej veci žalovaná) teda nemohol, ani nemôže automaticky očakávať preplatenie celého nenávratného finančného príspevku. Žalovaný (v súdnej veci žalobca) má zákonnú povinnosť kontrolovať hospodárnosť výdavkov, ktorá mu vyplýva z § 24b ods. 2 písm. c) zák. č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva“. Zo Zmluvy o NFP, dokazovania počas súdneho konania a najmä z rozhodnutí súdov oboch inšancií podľa dovolacieho súdu jednoznačne vyplýva, že žalovaná súhlasila s takto nastavenými podmienkami zmluvy, vrátane podmienok a kritérií posudzovania oprávnenosti výdavkov vynaložených v rámci projektu. Súdy rovnako dostatočne zdôvodnili svoj záver, že práve z dôvodu, že v danom prípade nejde o výlučne súkromnoprávny charakter záväzkového vzťahu strán, založeného Zmluvou podľa úpravy v Obchodnom zákonníku, ale aj s prvkami verejného práva, nepovažovali námietky žalovanej ohľadom neprípustnosti podľa nej jednostranného až svojvoľného posudzovania a rozhodovania o (ne)oprávnenosti výdavkov projektu žalobcom ako poskytovateľom za dôvodné. Z rozhodnutí súdov vyplýva, že za zásadnú považovali skutočnosť, že žalovaná ako žiadateľka o nenávratný finančný príspevok s takto nastavenými podmienkami oprávnenosti výdavkov a spôsobu ich posudzovania po formálnej i obsahovej stránke primárne poskytovateľom a výslovne s podmienkou jeho rozhodnutia o oprávnenosti výdavkov uzavretím zmluvy súhlasila, z ktorého dôvodu súdy nezvhládli relevantný právny dôvod na ich ingerenciu do stranami zmluvne nastavených podmienok, len za preukázaného splnenia, ktorých dochádza k premene vopred vyplatenej zálohovej finančnej sumy na zúčtovaný nenávratný finančný príspevok. Napriek dostatočnému zdôvodneniu svojich záverov odvolací súd poukázal vo vzťahu k záväznosti Usmernenia RO č. N3/2007 pri posudzovaní oprávnenosti výdavkov pri vykonávaní administratívnych kontrol i na rozhodnutia v konaniach sp. zn. 6Cob/28/2019 a 7Cob/21/2022 a rozhodnutie v konaní sp. zn. 5Cob/5/2022, z ktorého citoval záver: „žalovanej nevznikol nárok na uhradenie všetkých uplatnených výdavkov, nakoľko v konaní nepreukázala oprávnenosť týchto výdavkov. Nárok prijímateľovi na vyplatenie príslušnej platby vzniká len v rozsahu, v akom poskytovateľ rozhodne o oprávnenosti výdavkov projektu. Na základe uvedeného bolo dané zmluvné oprávnenie žalobcu na posúdenie oprávnenosti výdavkov, pričom do jeho autonómie danej prejavom vôle zmluvných strán bolo dané rozhodovanie o výške. Legitímna forma takéhoto určenia je kontrolou, ktorá bola taktiež presne definovaná. Nárok prijímateľa na vyplatenie, alebo uznanie príslušnej platby vzniká len v rozsahu, v akom poskytovateľ rozhodne o oprávnenosti výdavku. To znamená, že poskytovateľ po obdržaní žiadosti o platbu s príslušnými dokladmi je oprávnený v zmysle dohodnutých zmluvných podmienok preskúmať jej oprávnenosť. Oprávnenie žalobcu neuznať výdavky nevyplyva len zo zmluvy o NFP, ale aj z ust. § 7 ods. 6 zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva. Schválením výdavkov v rozpočte projektu nevzniká prijímateľovi automaticky nárok na uhradenie výdavku, ak nepreukáže oprávnenosť výdavku v zmysle usmernenia RO č. N3/2007 k oprávnenosti výdavkov pre programové obdobie 2007-2013 v zmysle neskorších aktualizácií. Na tomto mieste je vyjadrené, že ide o dokument, na ktorý zmluva odkazuje ako „v znení aktualizácií“. O

potvrdení znalosti obsahu zmluvy svedčí aj ustanovenie bodu 6.10 zmluvy, kde zmluvné strany prehlasujú, že obsahu a právnym účinkom zmluvy porozumeli a ich zmluvné prejavy sú dostatočne jasné, určité a zrozumiteľné."

26.2. Výhradu dovolateľky, že krajský súd sa vo svojom rozhodnutí odvoláva na bod 5.32 Zmluvy o NFP a uplatňuje limity podľa „Usmernenia RO č. N3/2007 k oprávnenosti výdavkov pre programové obdobie 2007-2013 v zmysle neskorších aktualizácií", avšak žalobca nevydal žiadne takéto Usmernenie, vydal iba napr. „Usmernenie riadiaceho orgánu č. N3/2007 Aktualizácia č. 8", čiže súdy podľa dovolateľky aplikovali na zmluvný vzťah usmernenie, ktoré zmluvou ani nebolo upravené, dovolací súd hodnotí ako účelovú. Z rozhodnutí súdov oboch inštancií ako i z celého konania je zreteľné že „Usmernenie riadiaceho orgánu č. N3/2007 Aktualizácia č. 8" je pre posúdenie oprávnenosti výdavkov aktuálnym znením „Usmernenia RO č. N3/2007 k oprávnenosti výdavkov pre programové obdobie 2007-2013.

26.3. Pokiaľ dovolateľka námietku nedostatočnosti a svojvoľnosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu opiera i o tvrdenie, že tento vo svojom rozhodnutí neposúdil Záznamy z administratívnych kontrol z hľadiska správnosti ich záverov a vôbec právne neposúdil, resp. neuviedol, ktoré výdavky považoval za oprávnené tvrdiac, že v zmysle aktuálnej judikatúry sú súdy povinné preskúmať preukázanie výdavkov uplatnených žiadateľom o NFP, čo vyplýva z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod spisovou značkou 8Cdo/146/2019 a 1Cdo/246/2019, ani s touto sa dovolací súd nemôže stotožniť.

Z rozhodnutia okresného súdu, konkrétne z bodu 5. jeho odôvodnenia vyplýva, že tento výzvou zo dňa 19. decembra 2019 vyzval žalobcu na predloženie listinných dôkazov, konkrétne usmernenia RO číslo N3/2007, všetkých žiadostí o platbu predložených žalovanou so všetkými prílohami pripojenými k týmto žiadostiam a dokumenty, ktoré žalobca kontroloval v rámci overenia správnosti verejného obstarávania. Dňa 22. apríla 2020 bolo súdu prvej inštancie doručené vyjadrenie žalobcu spolu s listinnými dôkazmi, žalobca predložil tabuľku výdavkov žalovanej a výdavkov uznaných žalobcom (č.l. 546-551). Ďalšie listinné dôkazy, ktoré predložil žalobca, súd prvej inštancie vymenoval v bode 7. odôvodnenia svojho rozhodnutia, dôkazy predložené žalovanou súd špecifikoval v bode 8. a následne bode 20. odôvodnenia rozhodnutia. Mechanizmu uplatňovania výdavkov sa podrobne venoval na pojednávaní zo dňa 19. mája 2021 (bod 12. odôvodnenia) a v bode 40. odôvodnenia svojho rozhodnutia.

26.4. Pokiaľ dovolateľka opiera svoju argumentáciu o povinnosť preskúmať oprávnenosť výdavkov zo strany súdov rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/146/2019 a 1Cdo/246/2019, dovolací súd túto hodnotí ako účelovú a bezpredmetnú. Najvyšší súd v rozhodnutí v konaní sp. zn. 1Cdo/246/2019 zrušil rozhodnutia vo veci konajúcich súdov z dôvodu, že tieto „odmietnutím sa zaoberať vecou samou, porušili právo žalobcu (premietnuc do súdnej veci - právo žalovanej) na spravodlivý súdny proces, vrátane jeho práva preukázať v konaní ním tvrdené skutočnosti o oprávnenosti vynaložených výdavkov. Žalobcovi (v súdnej veci žalovanej) sa nedostala možnosť spochybniť (vyvrátiť) závery rozhodnutia žalovaného (v súdnej veci žalobcu) a preukázať oprávnenosť ním vynaložených výdavkov. Takýto postup zo strany oboch súdov je preto nutné označiť ako arbitrárny, odporujúci princípu materiálneho právneho štátu. V rozhodnutí v konaní sp. zn. 8Cdo/146/2019 najvyšší súd uviedol, že „nespochybňuje právo žalovaného (v súdnej veci žalobcu) rozhodnúť o oprávnenosti uplatnených výdavkov, ani jeho právo preplatiť iba tie výdavky, ktoré spĺňajú kritériá ich oprávnenosti, avšak na druhej strane (keďže sa jedná o zmluvný vzťah) i žalobca (resp. v súdnej veci žalovaná) musí mať zachované právo oboznámiť sa, ktoré z výdavkov boli žalovaným vyhodnotené ako neoprávnené, a z akého dôvodu a takisto mať zachované právo brániť sa proti svojvoľnému vyhodnoteniu neoprávnenosti výdavkov žalovaným i tým, že v prípadnom súdnom konaní bude môcť preukázať ich oprávnenosť. Interpretácii zmluvného dojednania, že „nárok vzniká len v rozsahu, v akom poskytovateľ rozhodne o oprávnenosti výdavkov" potom nemôže zodpovedať taký výklad, že prijímateľ príspevku sa nemôže ohľadne nepriznanej časti výdavkov nijako brániť a toto rozhodnutie musí bez ďalšieho v plnom rozsahu akceptovať (t.j. že mu týmto automaticky zanikol nárok na preplatenie nepriznaných výdavkov, hoci by sa v súdnom konaní tieto preukázali ako oprávnené), nakoľko by išlo o príliš formalistický výklad tohto zmluvného ustanovenia.. Dovolací súd je názoru, že dôkazné bremeno ohľadne oprávnenosti vynaložených výdavkov je povinný znášať žalobca (t.j. je povinný preukázať, že ním vynaložené výdavky spĺňali všetky kritériá čl. 14 VZP), avšak súdy boli povinné mu splnenie si tejto dôkaznej povinnosti aj umožniť. Súdy nedali žalobcovi (v súdnej veci

žalovanej) možnosť vyvrátiť závery administratívnej kontroly a preukázať oprávnenosť ním vynaložených výdavkov. Pri svojich rozhodnutiach vychádzali iba z toho, že žalobca (v súdnej veci žalovaná) si v súdnom konaní nemôže uplatňovať zaplatenie výdavkov nad rozsah ich schválenia žalovaným (v súdnej veci žalobcom)". Dovolací súd uvádza, že z vyššie citovaných rozhodnutí jednoznačne vyplýva, že je to žalovaná ako prijímateľka NFP, ktorá je povinná predložiť a preukázať oprávnenosť výdavkov, k čomu v súdnej veci nepochybne došlo. Pri posudzovaní oprávnenosti výdavkov sa skúma ich hospodárnosť, formálne podklady, efektívnosť ich vynaloženia, pomer priamych a nepriamych výdavkov a ďalšie skutočnosti, pričom súd nie je oprávnený skúmať a posudzovať oprávnenosť výdavkov žalovanej, keďže na takúto kontrolu je podľa zákona oprávnený žalobca alebo tzv. auditujúce orgány, ktoré majú na to právomoc. Žalovaná akceptovala podmienky zmluvy, keď k nej pristúpila, ako aj výlučné právo kontroly výdavkov žalobcom, pričom išlo o príspevok bez protihodnoty danej žalovanou, preto nie je oprávnená odmietat' žalobcove vyhodnotenie oprávnenosti výdavkov. I v prejednávanej veci bolo dôkazné bremeno preukázania oprávnenosti výdavkov, ktoré boli žalobcom vyhodnotené ako neoprávnené, výlučne v rukách žalovanej, keďže žalobca nemôže preukazovať negatívne vymedzené dôkazy. I súd prvej inštancie napokon v závere bodu 40. odôvodnenia svojho rozhodnutia uzavrel, že vykonaným dokazovaním posudzoval, či žalobca preskúmal jednotlivo každý výdavok samostatne a tento v prípade, ak nebol odôvodnene uplatnený, riadnym spôsobom vyhodnotil a uviedol dôvod jeho nepriznania. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k názoru, že žalobca dostatočne jasne a prehľadne zdôvodnil jednotlivé krátenia výdavkov žalovanej, ako aj dôvod tohto krátenia, a teda preukázal výšku uplatnenej pohľadávky. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaná napriec konaním nebola schopná preukázať oprávnenosť svojich výdavkov, hoci dostala možnosť spochybniť závery rozhodnutia žalobcu a preukázať oprávnenosť ňou vynaložených výdavkov, dôkazné bremeno však v tomto smere podľa súdov oboch inštancií neuniesla, ktorý záver dostatočne zdôvodnili v svojich rozhodnutiach.

26.5. Najvyšší súd záverom pripomína, že dovolacím dôvodom podľa § 420 CSP, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania, nie je dovolateľom namietané nesprávne, alebo nedostatočné zistenie skutkového stavu. Rovnako prípustnosť dovolania nezakladá ani zhodnotenie vykonaných dôkazov súdom odchyľne od návrhu a názoru sporovej strany, keďže ide o skutkovú rovinu posudzovania sporu. Dovolací súd poukazuje na ustanovenie § 442 CSP, podľa ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, z čoho vyplýva, že skutkový stav veci zistený odvolacím súdom nepodlieha prieskumu v dovolacom konaní. V súvislosti s preskúmaním hodnotenia dôkazov dovolací súd poznamenáva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je určené na prehodnotenie dokazovania (ICdo/145/2020). V rámci dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP je však najvyšší súd oprávnený preskúmať logickú, funkčnú a teologickú konzistentnosť hodnotenia dôkazov ako súčasť posudzovania práva na spravodlivý proces (III. ÚS 104/2022 zo dňa 23. júna 2022). Kontrolou hodnotenia dôkazov odvolacím súdom v tomto smere nebolo zistené porušenie práva na spravodlivý proces.

26.6. Pokiaľ žalovaná vytýka súdom, že tieto neposúdili Metodický pokyn CKO č. 13 zo dňa 30. septembra 2011, ktorý výslovne uvádza, že limity sa môžu aplikovať iba v procese hodnotenia pred podpisom Zmluvy a neposúdili bod 1.1.2.6 Programového manuálu, ktorý stanovuje presný čas rozhodný pre určenie výšky limitov (k dátumu vyhlásenia výzvy), a teda verziu Usmernenia RO č. N3/2007, z ktorého dôvodu označuje žalovaná rozhodnutia súdov za nepreskúmateľné, ani s uvedeným nemôže dovolací súd súhlasiť. Odvolací súd v bode 51. odôvodnenia svojho rozhodnutia odkázal na bod 2. úvodu Metodického pokynu, v ktorom sa uvádza: „Účelom metodického pokynu je poskytnúť prehľad zásad, nástrojov a postupov pri posudzovaní dvoch aspektov posudzovania oprávnenosti výdavkov - hospodárnosti a efektívnosti výdavkov, čím však nie je dotknutá povinnosť riadiacich orgánov overovať zachovania účinnosti využitia oprávnených výdavkov projektu". Uzavrel, že žalobca postupoval v súlade s týmto Metodickým pokynom a oprávnenosť výdavkov posúdil podľa aktuálneho usmernenia, na čo ho oprávňovala Zmluva o NFP (rovnako i okresný súd v bode 42. odôvodnenia). Znenie bodu 1.1.2.6 Programového manuálu okresný súd cituje v bode 31. a krajský súd v bode 3. odôvodnenia svojho rozhodnutia, z ktorého postupu vyplýva, že i predmetným sa súdy zaoberali. Dovolací súd pripomína, že opäť nie bez významu vyznieva i odkaz odvolacieho súdu na rozhodnutie v konaní sp. zn. 7Cob/21/2022, kde odvolací súd rozhodoval vec obdobnú, a kde súd poukázal na celé znenie bodu 1.1.2.6 Programového manuálu, najmä na druhú a tretiu vetu tohto ustanovenia, v ktorom

sa výslovne uvádza aj to, že „pre zohľadnenie špecifík dosiahnutia cieľov výzvy, resp. konkrétneho národného/pilotného projektu, môže RO/SORO oprávnenosť výdavkov upraviť (napr. obmedziť, stanoviť limity výdavkov, bližšie špecifikovať). V žiadnom prípade však nie je možné oprávnenosť výdavkov rozšíriť nad rámec tohto usmernenia". Uzavrel, že aj toto ustanovenie Programového manuálu umožňuje riadiacemu orgánu upraviť oprávnenosť výdavkov, pokiaľ ide o obmedzenie, stanovenie limitov a bližšie špecifikovanie. Týmto ustanovením je riadiaci orgán limitový len pokiaľ ide o rozšírenie oprávnenosti výdavkov. Pre zmluvné strany je v prvom rade záväzné ustanovenie bodu 5.3 zmluvy o NFP, v ktorom si zmluvné strany dohodli, že v prípade každej zmeny právnej úpravy a dokumentov, na ktoré zmluva odkazuje platí, že právne vzťahy vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti zmeny sa spravujú ich účinným znením, teda že zmluvné strany sú viazané aj neskoršími aktualizáciami usmernenia N3/2007, teda nielen tou, ktorá bola platná v čase uzatvorenia zmluvy.

26.7. Žalovaná záverom dovolania vytýka v sumári svojich výhrad voči rozhodnutiu a postupu odvolaciemu súdu, že neuviedol, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, a ktoré za preukázané a porušil právo žalovanej na rovnosť strán a zásadu koncentrácie, keď umožnil žalobcovi doplniť špecifikáciu žalovanej sumy a nerozhodol o zmene žaloby, ktorá nastala vyjadrením žalobcu zo dňa 22. apríla 2020. Ani túto žalovanou tvrdenú námietku dovolací súd nehodnotí ako relevantnú. Okresný súd v bode 38. odôvodnenia svojho rozhodnutia zreteľne uviedol, ktoré tvrdenia sú medzi stranami sporné a rovnako krajský súd v bode 46. odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, čo bolo vykonaným dokazovaním pred súdom prvej inštancie nepochybne preukázané, a že žalovaná v konaní rozporuje svoju povinnosť vrátiť finančné prostriedky žalobcovi. Odvolací súd taktiež uviedol, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a na skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Skutkový stav, ktorý zistil súd prvej inštancie, vyplýva z listín, ktoré predložili obe strany sporu. Iné návrhy na dokazovanie strany sporu nepredložili.

Z priebehu konania ako i z rozhodnutia okresného súdu (bod 7. odôvodnenia) taktiež vyplýva, že dňa 22. apríla 2020 bolo súdu doručené vyjadrenie žalobcu spolu s listinnými dôkazmi citovanými súdom taktiež v bode 7. odôvodnenia. Dňa 15. júna 2020 bolo súdu doručené vyjadrenie žalovanej spolu s listinnými dôkazmi, ktorých špecifikáciu uviedol okresný súd v bode 8. odôvodnenia. Dňa 20. októbra 2020 bolo súdu doručené vyjadrenie žalobcu a dňa 31. marca 2021 a dňa 11. mája 2021 bolo súdu doručené vyjadrenie žalovanej. Dňa 19. mája 2021 bolo vo veci nariadené pojednávanie, dňa 21. júna 2021 bolo súdu doručené vyjadrenie žalobcu a dňa 26. augusta 2021 vyjadrenie žalovanej. Dňa 8. septembra 2021 bolo vo veci nariadené pojednávanie, ktorého sa zúčastnili právni zástupcovia strán, súd na predmetnom pojednávaní skončil dokazovanie a stranám konania umožnil predniesť záverečnú reč. Uznesením Okresného súdu Bardejov zo dňa 5. októbra 2021 pod číslom konania 1Cb/37/2019-1310, súd zrušil uznesenie, ktorým bolo dokazovanie v prejednávanej veci vyhlásené za skončené a tiež uznesenie, ktorým bolo pojednávanie zo dňa 8. septembra 2021 odročené za účelom vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Ďalšie pojednávanie bolo nariadené na deň 24. novembra 2021. Dňa 15. novembra 2021 bolo súdu doručené podanie žalobcu označené ako „doloženie aktuálnej rozhodovacej praxe v obdobných veciach a dňa 22. novembra 2021 bolo súdu doručené vyjadrenie žalovanej. Súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 24. novembra 2021 akceptoval neprítomnosť žalobcu, resp. jeho právneho zástupcu, oboznámil obsah doručených podaní strán sporu, dal priestor na vyjadrenie žalovanej, vyhlásil dokazovanie za skončené a následne vyhlásil rozsudok.

Najvyššiemu súdu, s ohľadom na vyššie uvedený priebeh konania, nie je zo strohého uvedenia námietok v závere dovolania a bez náležitej argumentácie dovolateľky zrejmé, akým spôsobom mal odvolací súd v prejednávanej veci porušiť právo žalovanej na rovnosť strán a zásadu koncentrácie vo vzťahu k vyjadreniu žalobcu doručenému súdu prvej inštancie dňa 22. apríla 2020. Navyše, pokiaľ v predmetnom vyjadrení žalobcu vysvetlil dôvody krátenia jednotlivých výdavkov a žalovaná mala dostatočný časový priestor na uvedené reagovať vo svojich podaniach, či na pojednávaniach pred súdom prvej inštancie zo dňa 19. mája 2021 a zo dňa 8. septembra 2021. Odvolací súd sám v bode 43. odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že zistený skutkový stav vychádza z procesnej aktivity strán sporu, ktoré počas súdneho konania pred súdom prvej inštancie na preukázanie svojich tvrdení navrhli dôkazy a tieto súd prvej inštancie vykonal. Dovolací súd teda ani v tejto časti nezistil nesprávnosť postupu odvolacieho súdu, ktorým by znemožnil strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

26.8. Dovolací súd, ako irelevantnú zhodnotil i námietku žalovanej, podľa ktorej odvolací súd zaujal

formalistický postoj aj vo vzťahu k trovám konania a nevysporiadal sa s námietskou žalovanej, že štát nemusí platiť súdne poplatky a má neobmedzené zdroje, čo vnáša do konania značnú nerovnováhu. S uvedenou námietskou sa výrazne vyčerpávajúco vysporiadali tak okresný súd v bodoch 55. a nasl. odôvodnenia svojho rozhodnutia a odvolací súd v bodoch 56. a nasl. svojho rozhodnutia. Samotná skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). K arbitrárnosti a zjavnej neodôvodnenosti rozhodnutí všeobecných súdov sa vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky keď uviedol, že je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy (II. ÚS 302/2019-44 zo dňa 20. februára 2020, ods. 17). O taký prípad však v danej veci nejde.

26.9. Dovolací súd záverom opätovne prízvukuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v oprávnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v oprávnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe všetkých vyššie uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalovanej ani podľa ust. § 420 písm. f) CSP nie je procesne daná. Vyjadriac sa osobitne ku všetkým námitkám žalovanej uvedeným v časti dovolania, ktorého prípustnosť dovolateľka odvodzuje od ust. § 420 písm. f) CSP, je podľa najvyššieho súdu zrejmé, že rozsudky súdov oboch inštancií spoločne dávajú presvedčivý a dostatočne zdôvodnený obraz toho, prečo v ich závere došlo k vyhovneniu žalobou uplatňovaného nároku.

Prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 CSP

28. Prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP tvrdí dovolateľka v nesprávnom právnom posúdení veci zo strany odvolacieho súdu, konkrétne v nesprávnom vyriešení otázok :

1. Aký právny rámec dáva legitimitu Usmerneniu RO č. N3/2007? Dovolateľke nie je zrejmé, za akých podmienok, resp. na základe, akého zákona alebo bodu Zmluvy o NFP môže vzniknúť, čo je obsahom, a na základe čoho sa aktualizuje Usmerneniu RO č. N3/2007. Je podľa žalovanej nutné, aby dovolací súd identifikoval ustanovenie konkrétneho zákona, ktorý umožňuje zmeniť existujúce usmernenie v čase podpisu zmluvy o NFP (usmernenie v aktualizácii 3.) alebo konkrétne zmluvné oprávnenie, ktoré definuje, akým spôsobom, a za akých okolností sa môže zmeniť Usmernenie, ktoré je podľa dovolateľky iba interným dokumentom, ktorý bol vytvorený bez právneho rámca, a teda nie je možné ho meniť počas zmluvného vzťahu bez súhlasu druhej zmluvnej strany. Záver súdu, vyplývajúci podľa žalovanej z obsahu jeho rozhodnutia, a síce že Usmernenie mohlo byť menené bez právneho, alebo zmluvného rámca, je podľa žalovanej v priamom rozpore s OZ (tretí oddiel - zmena záväzkov) i s ObZ (§ 273 ods. 1 ObZ) a základnými princípmi právneho štátu.

2. Na základe, akého konkrétneho ustanovenia čl. 10 bodu 1 VZP bola výzva (Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov) zo dňa 13. februára 2015 zaslaná? Žalovaná tvrdí, že nakoľko táto Žiadosť neobsahovala relevantný dôvod podľa čl. 10 bodu 1 VZP, resp. bola označená ako „z dôvodu nezúčtovanej zálohovej platby“ (dôvod neuvedený v čl. 10 bod 1 VZP), bola zaslaná bez právnych následkov, nakoľko postup podľa čl. 10 bod 6 VZP si vyslovene vyžaduje zaslanie výzvy podľa konkrétneho ustanovenia čl. 10 bodu 1 VZP. Za nesprávne označuje záver odvolacieho súdu, že zaslanie výzvy (podľa čl. 10 bod 6 VZP), ktorá podľa dovolateľky zreteľne neobsahuje konkrétne ustanovenie čl. 10 bodu 1 VZP, je dôvodom na priznanie nároku.

3. Dovolateľka tvrdí i nesprávne právne posúdenie súdov v otázke týkajúcej sa priznania nároku na náhradu trov právneho zastúpenia žalobcu v súdnom konaní. Tvrdí, že štát nemusí platiť súdne poplatky, má neobmedzené zdroje, čo vnáša značnú nerovnováhu do súdneho konania v prospech žalobcu, a je teda podľa dovolateľky legitímne, aby súd náhradu trov súdneho konania nepriznal, pretože

ide o výnimočnú situáciu. Dovolanie je podľa právneho názoru žalovanej prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP z dôvodu, že dovolací súd doposiaľ nevyriešil otázku týkajúcu sa nároku na náhradu trov právneho zastúpenia v súdnom konaní v zmysle nálezů Ústavného súdu SR, č. k. II. ÚS 78/03-29 zo dňa 9. septembra 2004 nálezů Ústavného súdu SR, č. k. IV. ÚS 84/2014-31 zo dňa 23. mája 2014 a namieta, že odvolací súd v tomto prípade pozmenil realitu a aplikuje nesprávnym spôsobom nález ústavného súdu, ktorý sa týka právnickej osoby súkromného práva.

29. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa ust. § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj ust. § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ust. § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (ust. § 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky, a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

30. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (ust. § 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ust. § 432 ods. 2 CSP). Žalobkyňa prípustnosť dovolania opierala o ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b) CSP, avšak spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam § 432 až 435 CSP dovolacie dôvody nevymedzila tak, ako to predpokladajú tieto ustanovenia.

31. Podľa ustanovenia § 442 CSP je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd a nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení. Najvyšší súd zdôrazňuje fakt, že dovolanie nie je možné považovať za ďalšie odvolanie (k tomu vid'. ust. § 366 CSP). Aj v tomto prípade platí, že samotná nespokojnosť so závermi rozhodnutia súdu, či polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, nezodpovedá kritériu uvedenému v ust. § 421 CSP (vid'. sp. zn. 3Obdo/28/2018 a 3Obdo/64/2018).

32. Dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP sa vždy vzťahuje na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k záverom uvedeným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania potom bude, vzhľadom na viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (ustanovenie § 440 CSP), závisieť od toho, či a ako dovolateľ vymedzil dovolaciu otázku zásadného právneho významu, a či ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje príslušné zákonné ustanovenie. Povinnosťou dovolateľa kvalifikovane zastúpeného advokátom je teda uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne a uviesť, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Musí ísť o takú právnu otázku, ktorá je pre rozhodnutie vo veci samej kľúčová. Iba ak sú všetky uvedené kumulatívne podmienky splnené, môže dovolací súd pristúpiť k uskutočneniu meritórneho dovolacieho prieskumu. Ak dovolanie nesplňa predmetné podmienky, dovolací dôvod podľa § 432 CSP nie je vymedzený spôsobom predpokladaným v ustanovení § 432 ods. 2 CSP, čo predstavuje zákonný dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP.

33. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalovanej v časti, v ktorej namieta nesprávne právne posúdenie ňou naformulovanej prvej a druhej dovolacej otázky zo strany odvolacieho súdu, predmetné náležitosti neobsahuje.

33.1. Všeobecne platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom.

33.2. Dovolací súd zdôrazňuje, že pre posúdenie, či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, a teda aj pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale výlučne záver súdu rozhodujúceho o jej dovolaní.

33.3. Dovolací súd uvádza, že odpoveď ani na jednu z dovolateľkou položených otázok č. 1 a 2, z hľadiska rozhodnutia súdov nebola rozhodujúca a kľúčová.

34. K prvej dovolacej otázke žalovanej, v znení „Aký právny rámec dáva legitimitu Usmerneniu RO č. N3/2007?“, dovolací súd prioritne uvádza, že žalovanej tvrdenie nesprávneho právneho posúdenia súdov vo vzťahu k aktualizáciám Usmernenia RO č. N3/2007, sa naprieč jej dovolaním prelína s argumentáciou, o ktorú opiera prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP, k čomu sa dovolací súd vyjadril vyššie v bode 26. svojho uznesenia. Už tu najvyšší súd upozornil na bod 49. a 52. odôvodnenia odvolacieho súdu, kde sa tento stotožnil so svojím záverom uvedeným v obdobnom konaní sp. zn. 7Cob/21/2022 a síce, že text uvedený v bode 5.32 zmluvy - „v zmysle neskorších aktualizácií“, treba vykladať ako aktualizáciu usmernenia N3/2007 platnú a účinnú v čase, v ktorom prebieha kontrola jednotlivých výdavkov na základe žiadosti o platbu. Požiadavka preukazovania oprávnenosti výdavkov vynaložených v konkrétnom čase vždy podľa aktuálneho znenia Usmernenia N3/2007 bola založená dohodou zmluvných strán v čl. 5, bod 5. 3 zmluvy, kde si strany dohodli, že v prípade každej zmeny právnej úpravy a dokumentov, na ktoré zmluva odkazuje platí, že právne vzťahy vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti zmeny sa spravujú ich účinným znením, vznik právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti zmeny sa však posudzujú podľa doterajšieho znenia, ak nebude ustanovené inak. Obsah zmluvy o NFP, vyplývajúci z článku 5, bod 5.3., vzhľadom na jeho jednoznačnosť, nedáva priestor pre aplikáciu výkladových pravidiel prejavu vôle podľa § 266 vrátane 266 ods. 4 Obchodného zákonníka“. Toto zmluvné dojednanie upravuje na základe zmluvnej vôle zmluvných strán základ k tomu, aby sa súčasťou zmluvy o NFP stali i aktualizácie označených dokumentov, a teda i usmernenia RO č. N3/2007 v pre vec zásadnej aktualizácii. „Pokiaľ sa mal naplňovať účel predmetnej zmluvy spočívajúci okrem iného i v dodržiavaní požiadavky hospodárneho a efektívneho vynakladania prostriedkov príspevku v danom čase, bolo žiadúce, aby oprávnenosť výdavkov, na ktoré žalovaná prostriedky príspevku v danom čase použila, preukazovala podľa aktuálnej zmluvnej úpravy reflektujúcej vývoj na trhu vrátane vývoja cien v priebehu trvania zmluvného vzťahu. Potom sa nemôže jednať o jednostrannú zmenu obsahu zmluvy učenú len na základe prejavenej vôle jednej zmluvnej strany - žalobcu. Naopak, požiadavka preukazovania oprávnenosti výdavkov vynaložených v konkrétnom čase vždy podľa aktuálneho usmernenia je založená dohodou zmluvných strán, čo jednoznačne z obsahu článku 5, bod 5.32. zmluvy vyplýva. S vedomím o takomto obsahu zmluvy strany do zmluvného vzťahu vstupovali. Neprijateľná je aj domnienka žalovanej, že každá aktualizácia usmernenia N3/2007 by musela byť schválená zmluvnými stranami. Na jednej strane aktualizácia nie je dvojstranný právny úkon a vydáva sa za účelom aktualizácie, resp. doplnenia výdavkov, na strane druhej, podmienenie jej účinnosti súhlasom prijímateľa platby by zhoršilo, resp. zneistilo efektívnu kontrolu v danom procese“. O potvrdení znalosti obsahu zmluvy svedčí aj ustanovenie bodu 6.10 zmluvy, kde zmluvné strany prehlasujú, že obsahu a právnym účinkom zmluvy porozumeli a ich zmluvné prejavy sú dostatočne jasné, určité a zrozumiteľné. Rovnako vec riešil odvolací súd aj v rozsudku v konaní sp. zn. 6Cob/28/2019. Napokon, žalobca má zákonnú povinnosť kontrolovať hospodárnosť výdavkov, ktorá mu vyplýva z § 24b ods. 2 písm. c) zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva. Práve s poukazom na verejnoprávny charakter musí žalovaná zniesť zvýšené povinnosti na režim nakladania s finančnými prostriedkami. I dovolací súd sa už zaoberal aplikovateľnosťou Usmernenia N3/2007 v uznesení zo dňa 27. apríla 2022 sp. zn. 2Obdo/28/2021, avšak vo vzťahu k v danom konaní dovolateľom vytýkanému porušeniu zákazu retroaktivity právnych noriem použitím slovného spojenia „v zmysle neskorších aktualizácií“ v bode 5.32 Zmluvy o NFP. Podstatným v súdnej veci je, že i tu dovolací súd považoval za zásadné, že sa jedná o zmluvné dojednanie, o ktorom mal dovolateľ preukázateľne vedomosť. Z uvedeného vyplýva, že otázka legitimacy Usmernenia N3/2007, resp. tvrdenie dovolateľky, že z obsahu odvolacieho súdu vyplýva, že Usmernenie mohlo byť, či dokonca priamo bolo menené -aktualizované bez zmluvného rámca, nie je pravdivé. Naopak, z rozhodnutí vo veci konajúcich súdov je zrejmé, že za zásadnú považovali práve skutočnosť, že požiadavka preukazovania oprávnenosti výdavkov vynaložených v konkrétnom čase vždy podľa aktuálneho znenia Usmernenia N3/2007 bola založená dohodou zmluvných strán v čl. 5, bod 5.3 zmluvy, uvedené jednoznačne vyplýva z obsahu článku 5, bod 5.32. zmluvy. I z čl. 14 bodu 1. písm. d) VZP vyplýva, že oprávnené výdavky zodpovedajú cenám bežným na trhu v čase a mieste ich vzniku. V danej veci sa tak podľa súdov nejedná o jednostrannú zmenu obsahu zmluvy učenú len na

základe prejavenej vôle jednej zmluvnej strany - žalobcu, tak ako tvrdí dovolateľka, takýto záver nevyplýva z rozhodnutí súdov. Uvedené potvrdzuje i záver odvolacieho súdu, že niet relevantného právneho dôvodu na ingerenciu súdu v danom spore do stranami zmluvne nastavených podmienok, len za preukázaného splnenia, ktorých dochádza k premene vopred vyplatenej zálohovej finančnej sumy na zúčtovaný nenávratný finančný príspevok. Ani dovolací súd preto nevidí dôvod na to, aby podľa požiadavky žalovanej identifikoval konkrétne zmluvné oprávnenie, či dokonca ustanovenie konkrétneho zákona, ktoré definuje, za akých okolností sa môže zmeniť Usmernenie RO č. N3/2007. Na základe uvedeného dovolací súd uzatvára, že odpoveď na prvú dovolateľkou naformulovanú otázku, a síce na základe čoho sa mení, resp. aktualizuje Usmernenie RO č. N3/2007, a to osobitne vo vzťahu k jej nepravdivému tvrdeniu, že Usmernenie RO č. N3/2007 bolo údajne podľa odvolacieho súdu menené bez zmluvného rámca, by bola vo vzťahu k právnemu posúdeniu súdov oboch inštancií, ktoré svoje rozhodnutia založili na úplne opačných záveroch, a síce že požiadavka preukazovania oprávnenosti výdavkov vynaložených v konkrétnom čase vždy podľa aktuálneho znenia Usmernenia N3/2007 bola založená dohodou zmluvných strán v čl. 5, bod 5.32 Zmluvy o NFP, nanajvýš bezvýznamná. Z obsahu dovolania je zreteľné, že žalovaná nesúhlasí s hodnotením a výkladom zmluvných dojednaní, ktoré zakladajú právo žalobcu na vykonanie kontroly výdavkov.

35. Rovnako argumentácia k dovolateľkou tvrdenému nesprávnemu právnemu posúdeniu odvolacieho súdu reflektujú, na ktoré nastolila i svoju v poradí druhú dovolaciu otázku v znení, „Na základe akého konkrétneho ustanovenia čl. 10 bodu 1 VZP bola výzva (Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov) zo dňa 13. februára 2015 zaslaná?“, sa v dovolaní prelína s argumentáciou o tvrdení prípuštnosti dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP, s ktorou sa dovolací súd vysporiadal v bode 25. odôvodnenia svojho uznesenia. Žalovaná tvrdí, že nakoľko táto Žiadosť neobsahovala relevantný dôvod podľa čl. 10 bodu 1 VZP, resp. bola označená ako „z dôvodu nezúčtovanej zálohovej platby“ (dôvod neuvedený v čl. 10 bod 1 VZP), bola zaslaná bez právnych následkov, keďže postup podľa čl. 10 bod 6 VZP si výslovne vyžaduje zaslanie výzvy podľa konkrétneho ustanovenia čl. 10 bodu 1 VZP, a teda súdy nesprávne vec právne posúdili, keď priznali Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov zo dňa 13. februára 2015 právne účinky.

35.1. Aby bola otázka kľúčová pre rozhodnutie súdu, musí ísť o takú právnu otázku, ktorú súdy v konaní riešili a od vyriešenia, ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, o ktorý prípad sa však v tomto prípade nejedná, čo vyplýva i z odôvodnenia rozhodnutia, v ktorom sa odvolací súd ďalej výslovne nezaoberal predmetnou námietkou žalovanej k čl. 10 bodu 1 VZP, a to nie z dôvodu opomenutia, či nesprávneho právneho posúdenia, ale z dôvodu, že zo žiadneho z bodov čl. 10 VZP nevyplýva povinnosť Poskytovateľa NFP výslovne uviesť a citovať konkrétny dôvod uvedený v čl. 10 bode 1 VZP, ktorý článok naopak určuje povinnosti Prijímateľa NFP. Tak, ako dovolací súd už vyššie uviedol, z čl. 10 bodu 4. VZP vyplýva, že Poskytovateľ v Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov stanoví rozsah povinnosti (nie konkrétny v bode 1. čl. 10 VZP citovaný dôvod) vrátenia NFP alebo jeho časti (alebo príjmu alebo povinnosti odvodu výnosu, ako aj v prípade postupu podľa poslednej vety ods. 3 tohto článku VZP). V zmysle čl. 10. bodu 5. Poskytovateľ v Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov uvedie výšku NFP, príjmu a výnosu, ktorú má Prijímateľ vrátiť, resp. odvieť a zároveň určí čísla účtov, na ktoré je Prijímateľ povinný vrátenie, resp. odvedenie vykonať. Nie je kľúčové, resp. nie je pre rozhodnutie súdov vo veci podstatná odpoveď na otázku dovolateľky, na základe, akého konkrétneho ustanovenia čl. 10 bodu 1 VZP bola výzva (Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov) zo dňa 13. februára 2015 zaslaná tak, aby mala právne účinky, nakoľko zo žiadneho ustanovenia Zmluvy ani VZP nevyplýva, že postup podľa čl. 10 bod 6 VZP (tak, aby mal právne následky) si výslovne vyžaduje zaslanie výzvy podľa v nej konkrétne uvedeného ustanovenia čl. 10 bodu 1 VZP, nedodržanie ktorého postupu by bolo sankcionované absenciou jej právnych následkov.

36. Dovolanie je podľa právneho názoru žalovanej prípustné aj podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP i z dôvodu, že dovolací súd doposiaľ nevyriešil otázku týkajúcu sa nároku na náhradu trov právneho zastúpenia v súdnom konaní v zmysle nálezov Ústavného súdu SR, č. k. II. ÚS 78/03-29 a č. k. IV. ÚS 84/2014-31. Dovolateľka tvrdí nesprávne právne posúdenie súdov týkajúce sa priznania nároku na náhradu trov právneho zastúpenia žalobcu v súdnom konaní. Tvrdí, že štát nemusí platiť súdne poplatky, má neobmedzené zdroje, čo vnáša značnú nerovnováhu do súdneho konania v prospech

žalobcu, a je teda podľa dovolateľky legitímne, aby súd náhradu trov súdneho konania nepriznal, pretože ide o výnimočnú situáciu. V tejto súvislosti je podľa žalovanej nutné aplikovať aj nález Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 78/03-29 zo dňa 9. septembra 2004 a nález Ústavného súdu SR č. k. IV. ÚS 84/2014-31 zo dňa 23. mája 2014, kde sa vyslovene uvádza, že štátne orgány nemajú nárok na náhradu trov súdneho konania, pretože náklady na právne služby sú nehospodárne (tým nie je dotknuté právo na zastúpenie advokátom, štátu iba nevzniká nárok na náhradu trov súdneho konania). Namietajú, že odvolací súd v tomto prípade pozmenil realitu a aplikuje nesprávnym spôsobom nález ústavného súdu, ktorý sa týka právnickej osoby súkromného práva.

36.1. Dovolací súd prioritne uvádza, že podmieniť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP výlučne tvrdením, že dovolací súd doposiaľ nevyriešil otázku týkajúcu sa nároku na náhradu trov právneho zastúpenia v súdnom konaní v zmysle náleзов Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 78/03-29 a č. k. IV. ÚS 84/2014-31, a to navyše pri absencii formulácie dovolacej otázky, ktorú mal dovolací súd vo svojom rozhodnutí meritorne posudzovať, a túto nie je možné zistiť ani z obsahu podaného dovolania, je nanajvýš nelogické.

37. Dovolací súd napriek uvedenému dodáva, že prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je daná ani z dôvodu, že dovolací súd sa interpretáciou dovolateľky tvrdiacou nesprávne právne posúdenie súdov týkajúce sa priznania nároku na náhradu trov právneho zastúpenia žalobcu (v súdnej veci Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky) vo vzťahu k dovolateľkou uvádzanému Nálezu Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 78/03 vysporiadal v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. júna 2013 sp. zn. 2MCdo/16/2012 a sp. zn. 4MCdo/16/2014 zo dňa 29. septembra 2015, kde uviedol, že „Dôvody rozhodnutia účastníka nechať sa v konaní zastúpiť advokátom, nemožno hľadať len v nedostatku jeho právneho vzdelania, ale napríklad aj vo väčšej miere objektivity zástupcu, jeho konkrétnej špecializácii na danú problematiku a podobne. Účastník konania si musí byť vedomý toho, že v prípade neúspechu ponesie náklady konania, prípadne aj náklady právneho zastúpenia protistrany. Na druhej strane mu však príslušné procesné predpisy (§ 142 O.s.p.) garantujú, že jeho náklady budú v prípade úspechu nahradené. Súd nepriznal náhradu trov konania žalovanému odvolaním sa na to, že neboli účelne vynaložené vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný disponuje viacerými pracovníkmi, ktorí majú právnické vzdelanie, dokonca má zriadený aj právny odbor. Pojem „účelný“ je ale nevyhnuté chápať ako určitú poistku pred hradením nákladov nesúvisiacich s konaním, pred nadbytočnými, či nadmernými nákladmi (napr. opakované uplatnenie náhrady za prevzatie a prípravu zastupovania, nepotrebné konzultácie s klientom atď.). Vzhľadom na ústavne zaručené právo na právnu pomoc nie je možné prostredníctvom termínu (neúčelne vynaložené náklady konania) vymedziť kategóriu subjektov, ktorá by tak z hľadiska právneho zastúpenia mala odlišné postavenie, a tak jej de facto právo na zastúpenie advokátom v konaní upierať a z hľadiska ostatných účastníkov ju diskriminovať. Účastníka nie je možné sankcionovať tým, že mu nebude priznaná náhrada nákladov zodpovedajúca výške odmeny advokáta s tým, že sa mohol v konaní brániť sám. Uplatňovanie názoru súdov (o tom, že účastník konania disponujúci právnym oddelením alebo zamestnávajúci zamestnancov s právnickým vzdelaním nemá nárok na náhradu trov konania za právne zastupovanie v konaní) by de facto znamenalo, že nárok na náhradu trov za právne zastupovanie v konaní nemajú všetky fyzické osoby s právnickým vzdelaním, množstvo korporácií, obchodných spoločností, družstiev, štátnych inštitúcií a organizácií a podobne, čo by viedlo k ich diskriminácii a nerovnému postaveniu v konaní“.

37.1. Súd nižšej inštancie pritom pri svojom rozhodovaní závery vyslovené vo vyššie v bode 37. tohto uznesenia v plnej miere rešpektovali, a preto neprichádza do úvahy ani prípustnosť dovolania žalovanej podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Odvolací súd zreteľne uviedol, že Civilný sporový poriadok a ani žiadny iný predpis neupravujú skutočnosť, že v prípade, ak by sa strana konania, ktorá je orgánom verejnej správy dala v konaní zastúpiť právnym zástupcom, stratí nárok na náhradu trov konania, a to bez ohľadu na to, či takýto orgán disponuje zamestnancami s právnickým vzdelaním. V súdnej veci bolo podstatné, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania bola aplikovaná zásada úspechu (§ 255 ods. 1 CSP). Žalovaná žiada nepriznať žalobcovi náhradu trov napriek jeho úspechu v konaní. Nepriznať náhradu trov úspešnej strane možno len v prípade aplikácie § 257 CSP, teda výnimočne, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré v tunajšom konaní nie sú dané.

38. Dovolací súd nad rámec uvedeného pripomína, že z nálezu Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 78/03-

29 zo dňa 9. septembra 2004, na ktorý upozorňuje dovolateľka, iba vyplýva, že napadnutým rozsudkom krajského súdu č. k. 15Co/107/02-96 nebolo porušené základné právo Ministerstva financií Slovenskej republiky na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy ani základné právo na rovnosť účastníkov konania upravené v čl. 47 ods. 3 ústavy. Krajský súd v rámci rozhodovania o priznaní úhrady trov označeného konania na základe § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku rozhodnutím o nepriznaní úhrady týchto trov v rozsudku č. k. 15Co/107/02-96 uplatnil podľa ústavného súdu zákonom daný priestor pre uváženie účelnosti trov konania a nezasiahol ním do podstaty a zmyslu základného práva na právnu pomoc sťažovateľa podľa čl. 47 ods. 2 ústavy.

38.1. Ústavný súd SR v náleze č. k. IV. ÚS 84/2014-31 zo dňa 23. mája 2014, na ktorý odkazuje dovolateľka, a ktorý sa v prerokúvanej veci rovnako týka právnickej osoby súkromného práva, (ktorý záver vyčíta i odvolaciemu súdu v súdnej veci), za ústavne konformný, zabezpečujúci plnohodnotnú realizáciu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu považoval právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovený v odôvodnení jeho uznesenia sp. zn. 7Cdo/93/2013 zo dňa 19. júla 2012, kde sa okrem iného uvádza, že „Účelnosť vynaložených trov bude vždy závisieť od konkrétnych okolností danej veci. Záver o neúčelnosti trov právneho zastúpenia (v konaní úspešných) žalovaných odvolací súd vyvodil z právneho názoru, podľa ktorého nie je možné považovať za účelne vynaložené trovy konania pozostávajúce z odmeny advokáta v prípade, ak právnická osoba, ktorá udelila plnú moc na zastupovanie v konaní advokátovi, zamestnáva osoby s právnickým vzdelaním alebo má aj vlastný právny útvar. Akceptácia o neúčelnosti trov konania (právneho zastúpenia) v týchto prípadoch by v konečnom dôsledku znamenala, že účastník konania, ktorý zamestnáva osoby s právnickým vzdelaním alebo sám má právnické vzdelanie, musí znášať aj trovy právneho zastúpenia sám. Takýto výklad je podľa názoru dovolacieho súdu v rozpore nielen s ustanovením § 25 ods. 1 O.s.p., ale aj v rozpore s ústavným princípom rovnosti občianskeho súdneho konania“.

39. Aj v súdnej veci uplatnili sudy podľa dovolacieho súdu zákonom daný priestor pre uváženie účelnosti trov konania a pri svojom rozhodovaní postupovali v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Ako poznámku dovolací súd uvádza, že samotná nespokojnosť žalovanej s judikatúrou dovolacieho súdu nemôže v žiadnom prípade založiť prípustnosť jej dovolania.

40. Záverom k námietke žalovanej uvedenej v bode 85. dovolania, v rámci ktorej poukazuje na zmluvu o poskytovaní právnych služieb medzi žalobcom a jeho právnym zástupcom dovolací súd uvádza, že táto argumentácia žalovanej je irelevantná. „Pre rozhodovanie o náhrade trov konania je zásadne bez významu obsah dohody medzi advokátom a klientom o výške odmeny advokáta, či o spôsobe náhrady jeho hotových výdavkov (§ 16 ods. 1 advokátskej tarify). Obsah tejto dohody má význam iba pre vzťah medzi advokátom a jeho klientom" (Uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 12. septembra 2013 sp. zn. II. ÚS 435/2013). Je iba internou vecou advokáta a klienta, ako si dohodnú výšku odmeny, súd nemá pri rozhodovaní o trovách zohľadňovať dohody medzi právnymi zástupcami a ich klientmi (stranami sporu), inak koná v rozpore s citovaným rozhodnutím Ústavného súdu SR.

41. Keďže dovolanie žalovanej nie je prípustné podľa § 420 písm. f) CSP a ani podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP (a jeho prípustnosť nevyplývala ani z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP) najvyšší súd jej dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c) a f) CSP ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je procesne prípustné.

42. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

43. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok